

NOVEMBER	
1 P Vsi svet.	16 S Otmir
2 S Ver. duše	17 N 23. pob.
3 N 21. pob.	18 P Odon
4 P Karel	19 T Elizabeta
5 T Čaharja	20 S Feliks V.
6 S Lenart	21 C Dar. Mar.
7 C Janez	22 P Cecilija
8 P Bogomir	23 S Klemen
9 S Teodor	24 N 24. pob.
10 N 22. pob.	25 P Katarina
11 P Martin	26 T Silv.
12 T Avrelj	27 S Virgilij
13 S Stanislav	28 C Gregor
14 C Jozafat	29 P Saturnin
15 P Leopold	30 S Andrej

V 30 dneh
30 števil
za
12 Din

„GLAS NARODA“
LJUBLJANA — NEBOTIČNIK

Mesečna naročnina
12 Din, za inozem-
stvo 20 Din. Ured-
ništvo: Ljubljana,
Gregorčičeva ul. 23.
Tel.: 2566, int. 3069
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

GLAS NARODA

Uprava: Gajeva 1.
Telefon 3855. — Ček.
račun: Ljubljana
št. 14.614. Oglaš po
ceniku. Pri večkrat-
nih objavah popust
Maribor, Aleksan-
drova c. 16. Tel. 2290.
Celje, Prešernova 6/1

Današnja številka vsebuje:

Vojna in svetovno gospodar-

stvo

Redno zasedanje skupščine v

10 dneh

Otvoritev pomološke razstave

Po 19 letih se je vrnil iz Ru-

sije

Organizacija sadnega izvoza

Št. 176

Izhaja vsak dan

V Ljubljani v četrtek, dne 24. oktobra 1935

Rokopisov ne vračamo Leto I.

Vojna in svetovno gospodarstvo

Sedanje sovražnosti med Italijo in Abesinijo so na svetovnih borzih in mednarodnih tržiščih svetovnega prometa znatno razgibale cene. Mednarodni finančni in trgovski svet se je že mesece in mesece pripravljala na položaje, kamor je dospela današnja svetovna politika.

Velike svetovne zavarovalnice, posebno one v Angliji, so že davno pred izbruhom sedanjih sovražnosti med Italijo in Abesinijo znatno povišale in končno sploh odklonile prevzem zavarovanja ladjevala v Sredozemskem morju. Posledica je bila, da se je tok turistov iz Sredozemskega morja usmeril na Kanarske otoke in v severne kraje Evrope. Vozne tarife za blagovni prevoz po morju za Daljni Vzhod in Vzhodno Afriko so se avtomatično povišale. Nepričakovane posledice so rodila opozorila ameriške vlade svojim državljanom, naj se ne poslužujejo osebnih parnikov držav, ki so v vojnem stanju.

Svetovne borze niso edinstveno reagirale na politične in vojne dogodke. Med tem, ko je bilo razpoloženje v Londonu, New Yorku, Parizu in predvsem v Rimu od časa do časa zelo zaskrbljeno, so nemške borze kazale značilno umerjenost in razpoloženje sigurnosti.

Najtežje oscilacije so se pokazale na tržiščih posojil, ker se je finančni svet upravičeno bal, da bodo posledice italijanskega vpada v Abesinijo gotovo vplivale na mednarodne denarne in kreditne razmere. Italija se je že pred tedni odločila, da zapleni tuje vrednostne papirje in dobroimetja v tuje vrednostne in si s tem tako preskrbi potrebno rezervo deviz, da bi s tem odbila vsak napad na lastno nacionalno veljavo. Istočasno je Italija suspendirala tudi dolžnost zlatega kritja.

K vsaki vojni operaciji spada denar, posebno za vojne namene v kolonijah in prekomorskih krajih. Predsednik italijanske vlade je pred kratkim sam izustil številko dve in pol milijarde lir, ki so bile izdane nekateri pa 3 milijarde lir. Od 1. junija prekoračili že 3 milijarde lir. Od 1. junija do 31. avgusta t. l. so izredni izdatki za Vzhodno Afriko znašali 712 milijonov lir.

Mednarodna blagovna tržišča izkazujejo že nekaj tednov živahno konjunkturo tendenco. Ta se uveljavlja ravno tako pri kovinah (predvsem baker, cink in svinec), kakor pri volni, bombažu in raznih žitaricah. Za ta dvig svetovnih cen je več vzrokov. Naraščajoča zunanje politična napetost je povzročila v posameznih državah, da so se preko običajne mere založile s kovinami, sirovinami tekstilne industrije in si ustvarile tudi večje rezerve živil. Sele sedaj se je zvedelo, da je Italija že dolgo časa pred izbruhom sedanjih sovražnosti nakupila ogromne množine danskega mase in drugih važnih živil. Kljub temu pa ta dvig cen na mednarodnih blagovnih tržiščih še ne pomeni kako posebno vojno hausa. Stara izkušnja uči, da v jesenskih mesecih industrijske države v znatno večji meri kupujejo sirovine in živila zaradi bližnje zimske sezone, ki običajno poživljuje delavnost posameznih industrij. Poleg tega je treba upoštevati tudi, da so napore v posameznih državah za odstranitev nezaposlenosti gotovo rodili neke uspehe in da ti uspehi vplivajo tudi na mednarodna blagovna tržišča. Narodni gospodarji, predvsem raziskovalci konjunkturalnega valovanja mednarodnih tržišč, poudarjajo, da se kažejo znaki gospodarskega poživljenja v vseh evropskih in tudi nekaterih izven-evropskih državah. Razumljivo je, da je zaradi take pospešene živahnosti na polju proizvodnje povpraševanje po sirovinah čedalje večje.

Posledica povišanega prometa na mednarodnih blagovnih tržiščih ni samo dvignila cene, pač pa je znatno zmanjšala tudi prekomerno velike zaloge sirovin. Časi, ko so dragocene proizvode požigali in uničevali, da bi s tem tržišča razbremenili, so najbrže za daljšo dobo prešli. V prekomorskih pokrajinah se že del časa opaža tendenca k povečanju in razširitvi proizvodnje.

Kako daleč je ta razvoj, nam najbolje kažejo tržišča za staro železo in stare kovine, ki zaznamujejo presenetljivo hausa. V Ameriki so cene za kovine in železo znatno poskočile. Najvažnejši odjemalci so: Japonska, Italija in Nemčija. Te tri države očitno uporabljajo staro železo kot surovino za vojno industrijo.

Zanimivo je in pomembno za svetovna tržišča tudi dejstvo, da kupujejo italijanski odjemalci kovin na svetovnem trgu blago izključno proti takojšnjemu plačilu. V splošnem je nesigurnost svetovnopoli-

Odmevi Hoarovega ekspezeia

Položaj je čist, ozračje motno...

Razgovori v Rimu se nadaljujejo — Italija upa, da bo le prišlo do sporazuma — Skepsa drugod

Glede na dosedanje pletek zunanje politične debate v spodnji zbornici je pričakovati, da se bo razprava zaključila že nocoj. Pravijo, da so se o tem sporazumeli šefi posameznih parlamentarnih frakcij na željo delavske opozicije, ki je zahtevala, da se pred razpustom parlamenta izpelje še diskusija o problemu nezaposlenosti. O tem vprašanju bo parlament razpravljala v četrtek.

Na današnji seji spodnje zbornice bo govoril ministrski predsednik Baldwin, ki bo med drugim navedel razloge, zakaj je kralju predlagal, da za enkrat še ne razpusti spodnje zbornice in ne razpiše novih volitev. Zunanje-politična debata bo, kakor kaže, zaključil minister Eden.

Stališče laburistov

Včeraj popoldne je zasedala tudi spodnja zbornica in je podal na njej zunanje-politični ekspeze lord Londonderry. Zastopnik laburistične opozicije Snell je izjavil, da bodo laburisti v zunanje-političnem pogledu podpirali vlado le tako dolgo, dokler se bo zavzemala za kolektivno varnost. Odklonili pa bodo vsako pomoč za njene načrte za ponovno oborožitev.

Odmevi doma

London, 23. oktobra. n. Govor zunanjega ministra Hoara je napravil vtis, kakor da je angleška vlada nekoliko vznemirjena glede na sedanji položaj. V tem smislu se tolnači njegova izjava, da nihče ne želi seči po orožju in da se ves svet nadeja, da bi bila vsaka druga rešitev mnogo boljša.

Listi pripisujejo snočnemu govoru angleškega zunanjega ministra velik pomen. Predvsem naglašajo dva momenta: 1. Apel Italiji za prekinitev vojne proti Abesiniji in 2. izjavo, da Velika Britanija ne bo započela nikake izolirane akcije in da se ne bo poslužila vojaških sankcij. Nezadovoljna so le delavska in liberalna glasila.

Konservativni listi pa odobravajo in pozdravljajo govor zunanjega ministra. »Daily Telegraph« posebno poveljuje mirovni apel Mussoliniju, vendar takoj pripoznava, da bržkone ne bo mnogo zalegel. Italijani se ne bodo odzvali, preden ne izvojujejo kake odločilne zmage.

Prvi vtisi v tujini

Pariz, 23. oktobra. r. Prvi vtis Hoarovega govora v Parizu je bil poveljen. Politični krogi so posebno zadovoljni, ker je iskreno in jasno podal svoje stališče o mednarodno-politični situaciji. Tudi ženeški diplomatski krogi so zadovoljni s Hoarovim govorom.

Razgovori v Rimu

Včeraj je angleški poslanik v Rimu Drummond posetil državnega tajnika v ministrstvu za zunanje zadeve Suvicha. O vsebini njunega razgovora ni bil še izdan nikak komunikat.

Italija upa

Pariz, 23. oktobra. Havas poroča iz Rima, da tamonjski politični krogi ne jemljejo besed sira

Hoara o zvestobi napram DN in o njegovih metodah preveč tragično. Smatrajo, da so bile te besede namenjene v prvi vrsti angleški javnosti radi bližnjih volitev. Dejstvo pa, da je sir Hoare vnovič priznal Italiji njeno pravico do razširitve, dopušča po mnenju rimskih krogov upanje, da bo angleška vlada izvedla pogajanja na taki podlagi, da jih bo mogla Italija sprejeti.

»Messagero« priobčuje poročilo svojega londonskega dopisnika, ki pravi med drugim, da je govor zunanjega ministra Hoara še poglobil ublažitev, ki je nastala po izjavi ministrskega predsednika Baldwinja in poslanika Drummonda. Čeprav Hoare v svojem govoru ni mogel povedati nekaj novega, pravi dopisnik, je vendar udaril po kriku fanatičnih pristašev DN, pa tudi po nasprotnikih DN.

Nobene izpremembe

»Popolo di Roma« objavlja poročilo iz Pariza, ki pravi, da smatrajo tamonjski politični krogi pohvale, ki jih je izrekel zunanji minister Hoare v svojem snočnem govoru ministru Edenu za dokaz, da v angleški politiki ni nastopila nobena izprememba in da se je treba vprašati, na kaj opirajo upe v takšno izpremembo posamezne stranke.

Turinska »Stampa« pravi, da je Hoarova izjava vplivala pomirljivo in da je razčistila po-

ložaj. Zdaj je treba, pravi list dalje, popraviti ozračje, da bo mogoče utreti pot mirne rešitve. Potrebno bi bilo samo še to, da neki angleški krogi prenehajo hvaliti vojni bes barbarov.

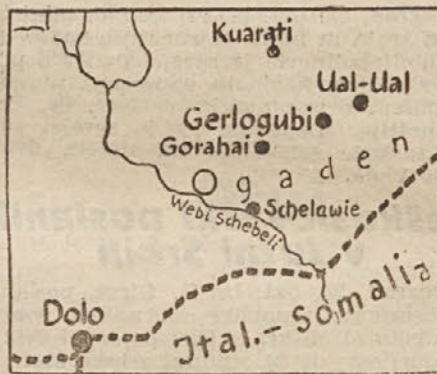
„Oboroženi mir“

Berlin, 23. oktobra. AA. Današnji listi poročajo obširno o snočnem govoru sira Samuela Hoareja. »Völkischer Beobachter« pravi, da se zdaj Velika Britanija nadeja, da bo po zadnjem uspehu uradne diplomacije v Londonu, Parizu in Rimu, ki je položaj znatno olajšal, mogoče pospešiti sporazum, tako da ga bo lahko sprejelo DN, abesinski cesar in Italija. Navzlic temu pa vztraja Velika Britanija pri gospodarskih sankcijah. Te sankcije bo Velika Britanija poostrišla do skrajnih mej, če do 1. novembra ne bo nobenega sporazuma. Tudi govori voditelja delavske stranke majorja Atleja in izjava konservativnega lorda Wintertona potrjujejo, da želi angleška vlada doseči oboroženi mir. V tem svojem prizadevanju ji druge stranke ne delajo nobenih ovir, kakor kaže.

»Frankfurter Zeitung« pravi, da bi bilo po mnenju angleške parlamentarne opozicije in angleškega javnega mnenja potrebno, da DN izda take ukrepe, ki bi na mah preprečili nadaljnje prelitanje krvi. Taki ukrepi bi bili mogoči s takojšnjo blokado Italije in z zatvoritvijo Sueškega prekopu in Rdečega morja.

Pred novimi boji na južni fronti?

300.000 Abesincev, 140.000 Italijanov

Italijanska ofenziva na jugu

Poročila, ki smo jih po raznih virih objavili, pravijo, da so Italijani v pokrajini Ogaden na jugu na črti Ual-Ual—Gerlogubi napredovali do reke Uebi-Sebet pri kraju Skelawie. Njihova fronta na jugu se zdaj razteza od Ual-Uala do Dola.

London, 23. okt. n. Agencija Reuter poroča: Po vestih iz Addis-Abebe in Asmare je vladal včeraj na severni kakor na južni fronti relativni mir. Italijani so izvršili samo nekaj izvidniških poletov, Abesinci pa so na obeh frontah

napadli nekaj italijanskih sprednjih straž. Italijani so se na obeh bojiščih zavarovali proti napadom s strani s tem, da so si razširili fronti. Kakor vse kaže, bodo skušali v kratkem pričeti z novo ofenzivo.

Novi dovozi orožja

V Desiju se še vedno zbira velika abesinska vojska. Sodeč po tem, da je ta glavna abesinska vojska baza 250 km daleč od severne fronte, so vojaški strokovnjaki mnenja, da bodo Abesinci Italijane pustili prodati v gore, kjer bi jim onemogočili vsako zvezo z zaledjem in jih nato premagali. V Abesinijo je prispelo tudi včeraj zelo mnogo orožja in streliva, vendar vojnega materiala abesinski vojski še vedno primanjkuje.

Pogajanja za sporazum med Anglijo in Italijo, ki naj bi ga plačala Abesinija z velikimi teritorialnimi koncesijami, so napravila v Addis-Abebi mučen vtis. Poročevalci agencije je izvedel, da se Francozi pogajajo z abesinskimi zastopniki garancijah, ki naj bi jih dali Abesinci, da ne bo bombardirana železniška proga Addis-Abeba—Džibuti.

Pred novo bitko?

Abesinska južna vojska, ki ji poveljuje ras Desta, je dobila nalog, da po vsaki ceni drži Gorahaje. Iz tega sklepajo, da bo na južnem bojišču kmalu prišlo do velike bitke, in sicer na odseku med Gorahajo in Džidžigo. Mislijo, da bo bitka silno ogorčena. Nastopilo bo okoli 300.000 Abesincev proti 140.000 Italijanov. Gorahajske posojanke so izredno važne, ker obvladajo celo vrsto cest, ki se odot cepijo v notranjost države.

Abesinski general Nasibu je prosil cesarja, da mu dovoli sodelovanje v tej odločilni bitki na južnem bojišču.

Nemške vesti

DNB poroča: Po poročilih s severnega bojišča prihajajo v Makalo neprestano begunci iz krajev, ki so jih zasedli Italijani. Zene in otroci teh beguncer beže v hribe, moški pa se vračajo v vrste abesinske vojske. Vrnili so se tudi mnogi abesinski vojsaki, ki so nedavno tega prestopili z rasom Gukčom k Italijanom.

Z uradne abesinske strani javljajo, da te dni ni bilo nobene večje bitke ne na severnem ne na južnem bojišču. Na obeh bojiščih so Italijani izvedli mestoma nekaj nasilnih izvidov in podobne manjše pokrete. Nasprotni vesti tujih listov niso točne.

Novi transporti

Napoli, 23. oktobra. AA. Včeraj je odpotovalo v Vzhodno Afriko preko 4000 vojakov. V petek odpluje z dvema parnikoma nadaljnjih 4000.

Zmaga vlade na Danskem

Porast pri levici in desnici

Kopenhagen, 23. oktobra. p. Na Danskem so bile včeraj, kakor smo že sporočili, parlamentarne volitve. Konservativci so pridobili več mandator na račun liberalcev in levicarjev. Volitve so pokazale, da izgubavajo demokratiški

nih razmer privedla do tega, da se plačilni roki krajšajo in da se čim več kupčij sklepa proti kontantnemu plačilu. Gospodarske sankcije bodo ta način plačil še rigorozneje sprovajale.

V splošnem pa se svetovna trgovina tudi po izbruhu sovražnosti v Abesiniji razvija v znamenju mira in reda. O kakih panikah in slinih pojavih ne more biti govora. Zaloge na sirovinah v prekomorskih državah in svetovnih lukah so tako ogromne, da današnji tržni položaj dovoljuje tudi še znatno večji odliv, kakor je bil dosedanj. V prekomorskih krajih so se producenti oddahnili in pričakujejo, da se bodo kupčije v bodoče še bolj poživile, kar bo vsakor ugodno vplivalo na vse svetovno gospodarstvo.

elementi tla in se volilec vedno bolj orijentirajo na desno in levo. Sedanja vlada je dosegla znaten uspeh. Vladna koalicija bo v zbornici razpolagala z 81 glasovi, medtem ko jih odpade na vso opozicijo 66. Doslej je imela koalicija v zbornici 76, opozicija pa 72 poslancev.

Volitve so potekle v popolnem miru in redu. Skupno je bilo oddanih 1.646.128 glasov, pri poslednjih volitvah 1.547.082. Po službenih podatkih, ki pa še niso končno revidirani in potrjeni, so rezultati naslednji (1. številka pomeni dobljene glasove, 2. mandate, 3. mandate pri poslednjih volitvah): Soc. demokracija 759.068, 68, 62; kmetska levica 292.085, 28, 34; konzervativci 293.358, 26, 27; demokraci 151.527, 4, 14; ljudska stranka 52.736, 3, 0; desničarska državna stranka 41.190, 4, 4; komunisti 27.140, 2, 2; narodni socialisti 16.217, 0, 0; šlezviška stranka 12.618, 1, 1.

Vremenska napoved

Dunaj: Nestanovitno, pretežno oblačno vreme.

Politični utrinki

Narodni delovni klub

»Juturnji list« poroča, da se je pojavila v parlamentarnem življenju nova činjenica, ki bo mogoče koristila vladi, to je nova parlamentarna formacija, ki je bila ustvarjena v torku v Narodni skupščini. To formacijo sestavljajo raznovrstne pokrajinske skupine narodnih poslancev, ki so se zlele v enoto pod imenom »Narodni delovni klub«. V klub je vstopilo 35 narodnih poslancev. V ta klub so vstopili (kakor smo že poročali na drugem mestu) tudi slovenski narodni poslanci, ki pripadajo skupini bivšega ljubljanskega bana g. dr. Marušića. Ta novi narodni delovni klub ne spada v fašistične skupine, ki so se zbrale okrog Jevtića in Milana Božića. Ta klub sploh nima edinstvene politične baze, pač pa se lahko smatra samo kot združenje raznih pokrajinskih skupin, ki čuvajo v samem klubu svoje individualnosti in so se združile iz čisto tehničnih parlamentarnih razlogov. Mogoče je, da bo ta grupa pritegnila še neke druge elemente iz obstoječih skupščinskih formacij, ki niso povsem soglasne s fašističnimi tendencami teh skupin. Ta klub bo verjetno postal zatočišče tudi onih poedincev v skupščini, ki se niso opredelili po formiranih političnih skupinah.

Predavanje predsednika „Zbora“ dr. Ljotića

V dvorani hotela »Metropol« je imel v torku zvečer bivši pravosodni minister in predsednik narodnega gibanja »Zbor« dr. Dimitrije Ljotić predavanje o aktualnih političnih vprašanjih. Predavanje je bilo zelo dobro obiskano. Navzočni so bili pristaši vseh strank, v veliki večini pa bojovniki obeh kril.

Pred predavanjem je na kratko predstavil predavatelja poslušalcem sklicatelj Ture šturn in ga toplo pozdravil.

Nato je takoj začel dr. Ljotić s svojim predavanjem o ciljih in o programu njegovega gibanja. Uvodoma je poudaril, da živimo v času velike svetovne revolucije, ki pretvarja ves sedanji svet. Razmere so se od leta 1914 temeljito izpremenile, zato pa tudi ni mogoče več uporabljati metod, ki so vladale takrat. Nato je podal nekaj drastičnih primerov o teh izpremenbah. Anglija je bila pred vojno edina velesila v Evropi, ki ni poznala splošne vojaške dolžnosti. Leta 1914 pa jo je uvedla, da brani svetovni mednarodni pogodbi, ki jih je proglasila Nemčija za krpo papirja. Na velikanskem shodu v Hyde parku je Lloyd George nazorno dokazal Angležu, kako je nemško stališče zanj usodno. Potegnil je iz žepa angleški bankovec, ki bi mogel postati prav tako samo krpica papirja, če bi obveljalo nemško stališče. In da to ne obvelja, je angleški narod bil za splošno vojaško dolžnost in je šel v vojno. Leta 1931. pa je angleška vlada razvrednotila ta isti angleški bankovec in noben Anglež se ni temu uprl, temveč vsi so smatrali to za naravno. Tako popolna izprememba v mišljenju ljudi je nastala.

Enako silno izpremembo v mišljenju vidimo povsod drugod. Združene države Severne Amerike so bile od nekdanj klasična dežela gospodarskega liberalizma in vsak je služil sebi denar, kakor je znal in vedel. Država se v te posle ni mešala. V noči od 1. na 2. avgusta 1930 pa je Roosevelt nakrat napravil temu gospodarskemu liberalizmu konec in začel je z načrtnim gospodarstvom. In nihče se ni upiral. Svet se je izpremenil.

Gospodarski liberalizem se je izkazal kot nemogoč in država mora posegati v gospodarsko življenje. Posegati pa ne sme na slepo, temveč mora postopati po natančno določenem načrtu in zato smo mi, je dejal predavatelj, za načrtno gospodarstvo.

Pri nas pa tega načrtnega gospodarstva ni, ker pri nas vlada čista politika. Pri najboljši volji sicer ne more razumeti, v čem da naj ta čista politika obstoji, kajti kako je mogoče iz politike izločiti gospodarska, socialna, kulturna in druga vprašanja. Čista politika bi bila mogoča samo tedaj, če bi šlo zato, da kdo pride na vlado in da se na vladi obdrži. Ampak to ni politika, to so le osebne ambicije. Predavatelj je precej ostro nastopil proti tej čisti politiki in ko je začel pripovedovati, kako je bila

da je postalo v dvorani precej živahno.

Nato je govoril dr. Ljotić o važnosti stanovske politike, ker so stanovi oni, ki vzdržujejo državo. Stanovi bi tudi edino mogli ustvariti dober parlament. Zbor je proti sedanjemu liberalno-demokracičnemu parlamentarizmu, pač pa za pravi parlament. Ta del njegovih izjavanj so poslušalci sprejeli s posebnim odobravanjem in ni mogoče zanikati, da je tu navedel dr. Ljotić mnogo, zelo upoštevanih vrednih argumentov. Koncem svojega nad dve in pol uri trajajočega predavanja je omenil dr. Ljotić

bili Hrvati tisti, ki so na podlagi naše trinajststoletne zgodovine zasnovali jugoslovansko idejo, in ki so sedaj po komaj 17 letih skupnega življenja

Obširneje je govoril dr. Ljotić tudi o nujnosti samouprave, ki pa ne bodo dosežene, dokler vlada sedanji parlamentarizem. Šele ko bo zavladalo načrtno gospodarstvo, ko se bo začela stanovska politika, bodo tudi samouprave postale resnice.

Izvajanja dr. Ljotića so nagradili poslušalci z glasnim in navdušenim odobravanjem.

Dopust dijakom-bojevnikom

Beograd, 23. oktobra. AA. Z odlokom predsednika ministrskega sveta je dovoljen dopust vsem dijakom-bojevnikom dijaških čet iz leta 1914. do 1915., ki so v državni službi in ki bi radi sodelovali na kongresu dijakov-bojevnikov, ki bo 16. novembra v Skoplju in kjer bodo pri tej priliki na svečan način odkrili spomenik.

Redno zasedanje skupščine čez

10 dni

Volitev stalnih odborov — Zagotovitev delazmožnosti v skupščini

Beograd, 23. okt. b. Čez 10 dni se bo predvidoma sestala Narodna skupščina na redno zasedanje. Zaradi tega se narodni poslanci, ki so še vedno zbrani večinoma v Beogradu, zanimajo za delo in čakajo na sklicanje prihodnjega zasedanja. Po obvestilih, ki smo jih dobili, bo skupščina po definitivnem konstituiranju, ko se bodo izvolili stalni odbori, vzela v pretres vse zakonske predloge, ki so ji predloženi. Prav tako se pričakuje, da bodo naslednje dni prišli na skupščino tudi oni predlogi, ki so bili že sprejeti v ministrskem svetu. Za proučevanje vseh zakonskih predlogov bo skupščina izvolila posebne odbore, ki bodo te zakone proučili, nakar bodo predloženi plenumu narodne skupščine. Tudi sam proračunski zakon za naslednje proračunsko leto 1936-37 bo prišel pravočasno pred skupščino. Kar se tiče izvolitve stalnih skupščinskih odborov, verifikacijskega, finančnega, administrativnega in odbora za

prošnje in pritožbe, se opaža, da so vsi klubi, ki so glasovali pri zadnjih volitvah za sedanjega predsednika g. Čirića, delajo sedaj na to, da se sporazumejo ob tej priliki za skupne liste. S tem mislijo opozicijski klubi parlamentu izraziti svoje zupanje in začeti z delom, pričakujoč, da se politično šele naknadno opredelijo. Pri vseh klubih prevladuje mišljenje, da se mora parlament najprej usposobiti za aktivno delo. Iz tega razloga so nastala razna vrenja med poslanskimi skupinami, ki gredo v tej smeri, da se zagotovi delazmožnost v parlamentu.

Seja kluba JRZ

Beograd, 23. oktobra. b. Tudi danes popoldne so imeli člani odbora novega kluba JRZ sejo, ki ji je predsedoval predsednik Dragiša Cvetković. Na tej seji so se razgovarjali o bodočem skupščinskem delu in skupnem nastopu.

Pripravljajo se novi zakoni

Beograd, 23. oktobra. V pravosodnem ministristvu v zadnjem času intenzivno izdelujejo mnoge zakonske predloge. Več komisijski že dalj časa na izdelavi zakonskih načrtov.

Dodelavanje trgovskega zakona je pri koncu. Doslej sta popolnoma izdelana prvi del tega zakona, ki govori o trgovcih, in drugi del, ki govori o trgovskih družbah. Tretji del, o trgovskih obveznostih, je odložen na pozneje, ko bo gotovo dokončno besedilo načrta civilnega zakonika, ker se ima ta del trgovskega zakonika urediti sporazumno z določbami civilnega zakonika.

Tudi menični in čekovni zakon je dodelan. Kakor znano, se imata ta dva zakona izdelati v skladu z znanimi ženevskimi konvencijami o menici in čeku, ki jim je tendenca, da se menično in čekovno pravo izenači po vsem svetu. Pripomniti velja, da je naša država ena izmed prvih na svetu, ki začneja spravljati svoje nacionalno pozitivno pravo v sklad s temi mednarodnimi konvencijami.

Posebne komisije obdelujejo tudi zakon-

ski predlog o trgovskem pomorskem pravu. Ta pravna panoga doslej ni bila prav nič urejena v naši državi. Sporne zadeve so razpravljali pred našimi sodišči po tujih zakonih in po običajnem pravu. Na potrebo izdelave takega zakona so že zdavnaj mislili in je danes postala že neobhodna.

Načrt civilnega zakonika so izdelali že pred daljšim časom in ga razposlali sodnikom in korporacijam v presojo. Ko prisplo odgovori s pripombami, se bo začela dokončna redakcija tega velevažnega zakona, ki je neobhodno potreben za pravičen razvoj našega narodnega življenja.

Z odlokom pravosodnega ministra dr. Miškulina je imenovana komisija sedmih sodnikov, znanih veščakov v teh zadevah, ki ima nalogo izdelati in dokončno redigirati sodniški zakon. Ta komisija ima izdelati zakonski načrt glede na to, da stopi 3. oktobra 1936 v veljavo ustavna določba o stalnosti in nepremestljivosti sodnikov, in glede na dejansko potrebo in na potrebe sedanjega časa za ureditev našega sodništva in pravosodja sploh.

čena vprašanju cenam živil. Na anketi so sodelovali zastopniki ministrstva za trgovino in industrijo, prometnega ministrstva, ministrstva financ, kmetijskega ministrstva, socialne politike in narodnega zdravja, zastopniki beograjskega mesta in Prizada. Predsedoval je načelnik oddelka javne varnosti g. Ljubi Savičević. Na današnjem sestanku so proučili podatke, ki vplivajo na cene živil. Sklenili so zbrati točne podatke o cenah živil v lanskem letu, da bi mogli na tej podlagi sprejeti potrebne sklepe.

Opozorila za uvoznike italijanskega blaga

Beograd, 23. oktobra. Glede na to, da se obveznosti za uvoz italijanskega blaga zadnje čase izvršujejo v nesorazmerno majhnih zneskih, poziva Narodna banka vse zainteresirane uvoznike, da izvrše plačilo za padlih obveznosti za uvoz italijanskega blaga na načine, predpisane s pogodbo o ureditvi plačilnega prometa z Italijo in s sklepi finančnega ministra. Vsak poskus izplačila obveznosti za uvoz italijanskega blaga na nedovoljene načine, bo najstrože kaznovan po določbah odredb o kazenskih sankcijah. Narodna banka obenem opozarja vse zainteresirane stranke, da je plačilo obveznosti za uvoz italijanskega blaga s privatnimi kompenzacijami v višini 50% vrednosti fakture ukrep začasnega značaja. (Z Narodne banke kraljevine Jugoslavije.)

Hmeli

Zalec, dne 23. oktobra.

Uradno poročilo tržnega nadzornika: Povpraševanje inozemskih komisijonarjev za tretejvrstno in drugovrstno blago je, kakor kaže, najmanj tako živahno kakor minuli teden, vendar je razpoloženje za boljše kvalitete nekoliko mirnejše in so hmeljarji, v kolikor še imajo blago — bržčas neupravičeno — bolj nestrpni v ponudbi kakor bi bilo treba. Tretjeversto blago se je plačevalo po Din 17—, za slabši drugovrstni hmelj so ponujali po Din 22— do 23—. Kakor vsi znaki kažejo, predvsem živahnejše povpraševanje po slabših kvalitetah, je splošno mirnejše razpoloženje bolj umetna stvar kakor naravni pojav. Bolj mirno razpoloženje, ki se je stvarilo začetkom tedna in ki se je hotelo izraziti v nekoliko popustitvi cene, so takoj izkoristili razni prekupčevalci in od trgovine odslavljeni tekači, da so z vso vnamo pokrenili vmesno trgovino, živahno iskanje in tekanje po Zalcu. Govori se, da je mirnejše razpoloženje, predvsem za boljše kvalitete, povzročil svoječasni nakup prvovrstnega blaga po nekem inozemskem trgovcu po ceni od Din 23— do 25—. To svoječasno poceni kupljeno blago, ki se nahaja še deloma v skladišču v Zalcu, se lahko ponudi v inozemstvo po razmeroma nizki ceni in povzroča zaradi tega to blago mirnejše sedanje razpoloženje v boljših kvalitetah. Zastopnik inozemske trgovine pa izjavlja, da bo takoj, že v nekaj dneh, izvršenih nekaj novih nakupov in večjih kupcij, ko dospe denar iz Nemčije.

Boji so se že začeli?

Havas poroča: Po še ne potrjenih vesteh so čete rasa Deste trčile na italijanske čete in se je bitka že začela.

Cesarjev namestnik

Addis-Abeba, 23. oktobra. AA. Te dni se vrne abesinski prestolonaslednik v prestolnico, da prevzame cesarsko namestništvo za dobo, ko bo cesar Haile Selasij na fronti.

Komunike št. 26

Rim, 23. oktobra. Agencija Stefani poroča: Ministrstvo za tisk in propagando priobčuje tale 26. komunike:

General de Bono sporoča, da na eritrejskem in somalijskem bojišču ni bilo nikakih pomembnejših dogodkov. Prebivalstvo zapadne planote in zapadne nižine se še zmerom predaja. Naše letalstvo nadaljuje izvidniške polete nad reko Takazo v pokrajini Ambelagiji in Danakilu. V zasedenem ozemlju poteka življenje popolnoma normalno. Neohodna potrebna dela za organiziranje dobro napredujejo.

London, 23. oktobra. n. Uredništva listov in agencije se pritožujejo zaradi poznosti brzojav, ki jim jih pošiljajo posebni dopisniki z italijansko-abesinske fronte. Vzrok zakasnitve je italijanska cenzura; preden dobi takšna brzojavka dovoljenje za odpravo, mine pet do šest dni.

Rim, 23. oktobra. Agencija Stefani poroča: V italijanskih pristaniščih nadaljujejo z ukrcajem čet za Vzhodno Afriko.

V Suezju sta trčili dve ladji

London, 23. oktobra. n. Iz Port-Saïda poročajo, da sta snoci pred vhomom v Suezju prekop trčili druga ob drugo neka sedem tisočtonska britanska ladja in italijanska ladja »Belvedere«. Obe ladji sta se nekoliko poškodovali, vendar sta lahko takoj nadaljevali svojo vožnjo.

Rickett v Džibutiju

Rim, 23. oktobra. Agencija Stefani poroča iz Džibutija: Znan industrijec Rickett se je odpeljal iz Debendaba v Džibuti. Z njim je skupina specialistov za petrolejsko vrtnanje in strojni material. Zdi se, da je Rickett na Cliffordov nasvet spričo sedanjega položaja sklenil takoj začeti iskanje petroleja, da bi postavil italijansko vlado pred gotovo dejstvo.

Francoske finance

Pariz, 23. oktobra. r. Ministrski predsednik Laval je včeraj na seji zborniškega finančnega odbora podal ekspozice o aktualnih vprašanjih francoske finančne politike. Poudaril je, da je vlada z odredbami, ki jih je izdala na osnovi izrednih pooblastil, dosegla okrog 11 milijard prihrankov. Zaradi tega bo mogoče ostvariti proračunsko ravnotežje. S posojili se imajo v bodoče kriti samo zares izredni, neperiodični izdatki. Vlada bo mogoče v kratkem znižala davčna bremena, ako se bodo zmanjšale potrebe državne obrambe.

Pariz, 23. oktobra. r. Seja ministrskega sveta, ki ji je predsedoval predsednik republike Lebrun, je trajala od 11. do 13. ure.

Starhemberg in Fey

Dunaj, 23. oktobra. u. Šefi Heimwehra v posameznih avstrijskih deželah so imeli včeraj na Dunaju sestanek, na katerem je knez Starhemberg ponovno zagovarjal sklep vlade, da se ustanovi za vso Avstrijo enotna milica. Konferenca je ta sklep vlade soglasno odobrila. Položaj Feya kot šefa dunajskega Heimwehra ostane nespremenjen. Politični krogi zatrjujejo, da bo Starhemberg še ta teden imel poseben sestanek s Feyem in njegovimi pristaši, na katerem se ima doseči sporazum o bodoči politični orientaciji Heimwehrovcev.

Napetost na Dalinem Vzhodu

Pariz, 23. oktobra. r. Iz Moskve poročajo, da je sovjetski tisk zelo razburjen zaradi politike šefa delegacije mandžurske države, po rodu Japonca. Na konferenci zastopnikov Mandžukua in Mongolije je namreč šef delegacije, Kanki po imenu, ko ni mogel pridobiti mongolskih delegatov na svojo stran, zagrozil, da bodo japonsko-mandžurske čete same uredile to vprašanje.

Položaj na skrajnem vzhodu je še zmerom napet. Zdi se, da žele Japonci po vsaki ceni utrditi svojo nadmoč nad Mongolijo. Japonski list »Niša« je posvetil enega izmed svojih zadnjih uvodnikov napetosti med Japonsko in Sovjeti. List misli, da utegnejo pogosti incidenti na meji med Mandžurijo in sovjetsko Rusijo skaltiti odnose med obema državama.

Prevratni poskus na Filipinih

Newyork, 23. oktobra. AA. Iz Manille poročajo, da so tamkaj prišli enega izmed prvakov ekstremne stranke filipinskih nacionalistov, takozvanih sandalistov, ki se je te dni vrnil iz Japonske. Oblasti so prepričane, da je ta prvak sandalistov pripravil nov prevrat na Filipinih. Kakor je znano, so sandalisti maja meseca priredili na Filipinih vstajo. V borbah proti vstajem je padlo tedaj nad 100 oseb, ranjenih pa je bilo več tisoč oseb.

Aljehin : Euwe — 6 : 3

Amsterdam, 23. oktobra. AA. Deveta partija med Aljehinom in Euweom se je začela z novo Aljehinovo zmago. Euwe se je po 40. potezi udal. Po tej partiji je bilo stanje naslednje: Aljehin 5. Euwe 2, dve partiji pa sta bili remis.

Kakor smo že poročali, je umrl angleški politik Arthur Henderson, dolgoletni vodja delavske stranke na Angleškem in predsednik razorožitvene konference, ki je na vsej črti propadla. Umrl je 72 leti star.

Vesti iz Italije

Notranje posojilo, petodstotna renta

Finančna sredstva za sedanjo vojno v Abesiniji hoče italijanska vlada kriti med drugim tudi z notranjim posojilom, takozvano petodstotno rento. Emisijski kurz znaša 95, to se pravi da vplača podpisnik po 95 lir, za vsake 100 lir nominalne podpisanega posojila. Obresti po pet od sto se za dobo do 31. decembra t. l. odbijejo in poročajo z emisijskim kurzom ob podpisu posojila. Druga posebnost petodstotnega rentnega posojila je ta, da je imetnikom prejšnjega takolimenovanega odkupnega posojila »Redimibile«, ki se obrestuje po 350%, dana možnost, da to državno posojilo konvertirajo v novo, višje obrestovano rentno posojilo. Tudi v tem primeru ostanje emisijski kurz 95, ki se poravnava na ta način, da se substituirajo ali zamenja vsake 80 lir nominalne odkupnega posojila za 100 L nominalne novega rentnega posojila in doplača razliko 15 lir v gotovini. Tudi je dovoljeno plačevanje v obrokih pri zneskih, ki presegajo 100 lir. Plačevanje je razdeljeno na tri obroke, in sicer 35 L ob podpisu, nadaljnjih 25 L v naslednjih 4 mesecih in ostanek 25 L v še nadaljnjih 4 mesecih. Če gre za doplačilo razlike pri konverziji odkupnega posojila, se razlika 15 L ravno tako lahko plača v obrokih: 5 L ob podpisu, 6 L v nadaljnjih 4 mesecih in ostanek v še nadaljnjih 4 mesecih. Vlada računa na največjo udeležbo vseh ljudskih slojev pri podpisovanju novega posojila. Kot prvi je posojilo podpisal Mussolini v imenu lista »Popolo d'Italia« potom Italijanske hranilnice nese pol milijona lir.

pred tribunala

Predvčerajšnjim je bilo na goriškem tribunalu več kazenskih razprav, ponajveč radi raznih tihotapstev. Padlo je nekaj obsodb, nekaj obtožencev pa je bilo oproščenih. Josip Mravljec iz cerkljanske okolice je bil obsojen na 350 lir globe, ker je kupil in kadil tihotapske cigarete. Marija Kofol tudi odnekod blizu Cerkljanske doma, je dobila globe 900 lir, ker je iz Jugoslavije tihotapila cigarete »Drava«. Za prenašanje moke in sladkorja čez mejo sta dobili Neža Zajc in Ana Mlakar iz Cerkljanskega znatno manjšo kazno — vsaka po 50 lir, kar se tiče obtožbe samolastnega prehoda preko meje, pa sta bili obe oproščeni radi pomanjkanja dokazov. Na 900 lir denarne kazni so bili obsojeni Josip Saksida, Josip Mečnik in Josip Čotič, ker so lovili na tujem lovišču s prepovedanimi sredstvi. Najhujše je bil sojen Miha Pavšič iz Plavi, ker je vzel Karlu Merivicu srebrno uro z zlato verižico, dobil je 8 mesecev strogega zapora in 800 lir denarne kazni. Najbolje sta na sodišču opravila zakonska Miha in Marija Medveš s kobaridskega, obtožena, da sta v svoji gostilni prodajala žganje, tihotapskega izvora ter visokoodstotne alkoholne pijače brez predpisane posebne dovoljenja. Na sodišču se je izkazalo, da sta plačala vse predpisane takse in da sta točila le dovoljene alkoholne pijače ter sta bila oproščena, ker nista ničesar zakrivila. Ovdaba proti njima je bila neosnovana.

Nezgodu pri žični železnici. V Grahovem v Baški dolini je bil delavec Ivan Humar zaposlen pri neki italijanski tvrdki, in sicer je imel opravke pri žični železnici. Nesreča je hotela, da se je jeklena vrh žične železnice nenadoma utrgala in da je konec utrpane žice pri tem hudo oplazil Humarja po prsnem košu in mu povzročil hude notranje poškodbe.

Radio

Četrtek 24. oktobra.

LJUBLJANA: 12.00 Klavirske solistične točke na ploščah — 12.45 vreme, poročila — 13.00 čas, obvestila — 13.15 Nekaj besed k večernemu prenosu žaloigre »Kralj Edip« iz drame — 13.25 operne fantazije na ploščah — 14.00 vreme, borza — 18.00 Ronns jazz igra za ples — 18.40 slovenščina za Slovence (dr. Rudolf Kolarčič) — 19.00 čas, vreme, poročila, spored, obvestila — 19.30 nacionalna ura — 20.00 Sopotkles: Kralja Edip — tragedija — 21.30 reproducirani koncert — 22.00 čas, vreme, poročila, spored — 22.15 koncert Radijskega orkestra.

Čitajte in razširjajte

»Glas naroda«!

Otvoritev pomološke razstave

Ljubljana, 23. oktobra.

Davi ob 10. je bila v paviljonu M na velesejmu otvorena ta velevažna razstava sadja brez vseh ceremonij. Predsednik razstavnega odbora viš. inšpektor g. Gombač je pozdravil župana g. dr. Ravniharja ter poudarjal, kako mestna občina ob vsaki priliki podpira podružnico SVD in je tudi za prireditelje te razstave, ki je pomenljiva za narodno gospodarstvo vse banovine, žrtvovala znatno vsoto. Razstavo je podprla tudi banska uprava ter sta gg. ban in podban pokazala svoje zanimanje zanj. Že s tem, da sta pismeno opravila svojo odsotnost in poslala svojega zastopnika, načelnika kmetijskega oddelka banske uprave g. inž. Zidanska k otvoritvi. Končno se je govornik zahvalil še vsem strokovnjakom, ki so določili sorte jabolk in pomagali pri prireditvi. Razstava gre oddod v Ilok v Srebn, kjer bo sadje iz vse države ocenjeno in določen izbor za vso Jugoslavijo. Ko je orisal namen razstave, je zlasti poudarjal, da pri nas šele kakih 15 let delamo za sadiarstvo smoteno po načrtu. Že v tem kratkem času smo dosegli ogromne uspehe, saj smo prej prodajali v inozemstvo na leto le po 10 do 15 vagonov, sedaj pa našega sadja gre v inozemstvo že po več tisoč vagonov in zanj pridejo težki milijoni v banovino, ki so v teh težkih časih najizdatnejša opora našemu kmetu. Prej smo sadili nešteto sort, ki jih niti sami nismo poznali, a šele sadni izbor, ki določa le nekaj najboljših in najlepše uspevačih vrst, je inozemskim kupcem odprl vrata v naše kraje.

Eksportiramo že v Nemčijo in v Českoslovaško, a tudi v Švico in celo v Holandijo, ki ima sama dovolj sadja. Ko je govornik zaklical trikrat »Živio! kralju Petru II., je proglasil razstavo za otvoreno.

Pod vodstvom članov razstavnega odbora in drugih strokovnjakov, ki smo jih imenovali že včeraj, so si razstavo ogledali udeleženci v vseh področjih. Navzoč je bil seveda ves odbor ljubljanske podružnice SVD, ki je razstavo priredila, razen njih pa tudi predsednik Kmetijske družbe g. Detela, a iz St. Jurja je prišel znani strokovnjak s tamošnje Kmetijske šole g. Vardjan.

Kakor rečeno, so na razstavi zastopani skoraj vsi sredi Slovenije z najrazličnejšimi tujimi in domačimi sortami jabolk, vmes je pa tudi nekaj hrušk. Jabolk samih je nad 100 sort, ki so vse obeležene s praviimi pomološkimi imeni in z vsemi potrebnimi podatki. Težko je razumljivo, zakaj na razstavi pogrešamo nekaj srezov, vendar so sreski ekonomski imeli za zbiranje sadja časa le nekaj dni. Z ogorčenjem so pa vsi udeleženci pri otvoritvi ugotovili, da na razstavi manjka na sadju najbogatejši pljuški srez, zlasti je pa zbudilo največje začudenje poročilo, da so tamošnji sadijski magnati zahtevali, naj sresko načelstvo za razstavo name-njena jabolka plača. Poslati je bilo treba po 5 jabolk vsake sorte!

Ker bo razstava odprta samo še jutri v četrtek, pazite, da jo ne zamudite.

Po 19 letih se je vrnil iz Rusije

Maribor, 23. oktobra.

V ponedeljek zvečer so avstrijski obmejni organi izročili našim oblastem nekega moškega, ki je izjavil, da je rojen v Jugoslaviji in da hoče domov. Zaslišali so ga, pri čemer se je izkazalo, da se piše Fran Svarc in je star okoli 60 let, rojen pa nekje pri Ptuj, kjer ima posestvo. Po poklicu je mesar.

Fran Svarc se je po 19 letih vrnil iz Rusije v rojstni kraj, katerega je zapustil leta 1914. Tedaj je moral na fronto v Galicijo, kjer so ga Rusi kmalu ujeli. Zanimivo je, da je od Moskve do St. Petra prehodil peš. V začetku svetovne vojne je bil poklican v 87. pešpolk v Celju. V Karpatih je bil leta 1916. ranjen in ujet. Rusi so ga odvedli v Berdichev v vojaško bolnišnico. Ko je ozdravil, so ga poslali v neko vojaško taborišče, kjer je ostal pet mesecev. Odtod

je pa moral v Sibirijo, kjer je prebil pet let. Po revoluciji v Rusiji in po meščanski vojni je došel na Črno morje, potem se je pa napotil v Moskvo, kjer je delal v raznih tovarnah. Hrepenenje po rojstni grudi ga ni zapustilo. Želel si je domov, toda ruske oblasti mu za povratek niso dale dovoljenja. Zato se je odločil, da pobegne. 5. maja t. l. je odšel peš iz Moskve. Po velikih naporih je pripešal do meje, prehodil Poljsko in Českoslovaško in došel naposled v Avstrijo.

19. let je živel v Rusiji, ne da bi zvedel, kako je z domačimi. Ne ve, ali mu žena še živi, ali se je zopet poročila, in če sploh še kdo živi od njegovih svojcev. Vrača se v rojstni kraj, kjer je preživel svojo mladost, ne ve pa, če ga bo doma kdo spoznal.

Orožniki so Svarca izročili mariborski policiji, ki mu je takoj dala dovoljenje za odhod v rojstno vas.

To je ena najboljših filmskih komedij, kar jih je sedaj po svetu na razpolago. V Berlinu, Dunaju, Gradcu in drugod je bilo smeha, da je kar odmevalo po dvoranah. Film je bil tedne in tedne na sporedu. Nadejamo se, da bo tudi v Ljubljani film publiki zelo ugajal in da bo pri njem naša istotako nepozabno zabavo.

Kino Union pripravlja za jutri premiero velikega alpskega filma »Izgubljeni sin« z Luisom Trenkerjem v glavni vlogi. Film je krasna in slikovita visoka pesem narave, visokih planin in ljubezni do domovine. Za Ljubljano bo »Izgubljeni sin« senzacija na katero čaka občinstvo že zelo željno.

Ptuj

Ponarejen kovance. Pred kratkim je neki tuk. trgovec plačal na kolodvoru prevoznino in dal med drugim denarjem tudi 10 dinarski novček, ki je bil zelo dobro ponarejen. Trgovec se ne spominja, kje ga je dobil.

Zavraten napad. Ko se je 32 letni lovski čuvaj Šegula Anton iz Dornave vračal zvečer iz gostilne Ratej v Dornavi proti domu, ga je nekdo napadel iz zasede ter sunil z nožem v desno stran prsi. Šegula je imel še toliko moči, da se je splazil do bližnje hiše, kjer so ga zasloni obvezali in ga odnesli domov. Domači so takoj poslali po ptujski rešilni avto, da ga je nato prepeljal v bolnišnico.

Nesreče. Zafšek Terezija, 36 letni ženi posestnika iz Apač, je pri prenašanju padla na desno nogo čistilnica za žito in ji zmečkala prste na desni nozi. — Potočnik Marija, žena čevljarja iz Ptuja, pa se je pri kopanju krompirja nekoliko zbadla v prst desne noge in se inficirala s tetanusovim bacilom. Prepeljati so jo morali v bolnišnico.

Krani

Šah v Kranju. Pripravljalni odbor za novi šahovski klub bo pod predsedstvom g. dr. Megušarja priredil za vse kranjske šahiste v nedeljo 27. t. m. veliko šahovsko prireditev, na katero so vabljeni vsi prijatelji šaha iz Kranja in okolice. Prireditelj bo v hotelu »Jelen«, kjer se bo poleg šahovskega predavanja vršila tudi velika simultanka priznanega šahista Šorlija. Prijave za simultanko se bodo sprejemale pred pričetkom. Vsi znagovanci na simultanko bodo prejeli praktična darila. Začetek ob 16.

Nogomet. V nedeljo 20. t. m. je rezervna S. K. Korolana v prijateljski tekmi premagala prvo moštvo Svobode iz Trčica z rezultatom 11:0. Rezerva je to pot zaigrala tehnično in dala lepo kombinatno igro, katere plod je bil nekaj lepih golov, kakršne redko kdaj vidiš pri prvem moštvi.

Kino v Narodnem domu bo predvajal v petek in soboto ob pol 21. uri ter v nedeljo ob 16, 18. in pol 21. uri film »Frankenstein«.

Metlika

Čebelarstva podružnica Metlika. Čebelarji metliškega sreza so se sestali zaradi pozitivne podružnice. Na tem sestanku so spoznali, kako potrebna je podružnica. Večina čebelarjev ima po manjše število panjev in je posamezniku nemogoče, nabaviti si trčalnico, prešo in druge drage čebelarске potrebščine. Najbolj žalostno pa

KINO UNION

TELEFON ŠTEV. 22-21

Samo še danes ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Shirley Temple,

malo čudo ameriškega filma kot

Angel aerodroma

Film poln gniljivosti in pristranskega veselja

Rezervirajte vstopnice od 11. do 12.30 in od 15. ure dalje

Pride! Luis Trenker: Izgubljeni sin!

je bilo slišati, kako propada čebelarstvo, ker ni v kraju večjega matičnjaka, ki bi nudil čebelarjem matice. — Da si ta veja kmetijstva vsaj malo opomore, je odbor sklenil, da si še letos nabavi trčalnico, prešo za vosek in društveni matičnjak. Zaprošeno je tudi že za finančno pomoč in tako upamo, da bo drugo leto podružnica nudila svojim članom ugodnosti, ki jih do sedaj ni mogla. Letna članarina je 35 Din. Zelja članov je, da pristopijo k podružnici vsi, ki so posestniki čebel v metliškem srezu. Čim več nas bo, tem uspešnejše bo naše delo za razvoj čebelarstva v metliškem srezu.

Dobrava ob Krki

Po dveh letih nesreč je letošnje leto minulo brez poplav, tako da smo že vse jesenske pridelke srečno spravili v shrambe, osobito veliko je bilo ajde in koruze. Zadnja leta ajde in koruze sploh ni bilo, ker jo je voda odnesla, ter trdno upamo, da nam bo oblast pomagala ter dala regulirati Krko, ki pri nas napravlja radi njene krivice vijuge že pri majhnem deževju poplavo in uniči na mah vso selev. Regulacija Krke bi tudi gmočno podprla naše revno ljudstvo. Upali smo, da bomo jeseni kaj zaslužili pri povišanju ceste pri Hrovaškem brodu, a so tudi to delo ustavili. Tudi vinske kaplje letos ne bo malo, čeprav je bila pozeba. Letos nam vinogradi obetajo izvršno in močno vino, posebno dobro odgojeni vinogradi. V naši sredi imamo tudi slovitega konjereja g. Baniča Antona iz Drame, ki je pri zadnjih konjskih dirkah v Ljubljani potolkel s svojo kobilo »Gedro« vse ljubljanske »pupe« in »klase« in odnesel prva mesta in darila. Čestitamo mu!

Narodno gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

24. okt. četrtek: Kralj Edip, Kameniti gost Red Četrtek.

25. okt. petek: zaprto.

26. okt. sobota: Frak ali od krojača do ministra. Izven. Znižane dramske cene.

27. okt. nedelja: ob 15. uri Direktor Čampa. Izven. Znižane dramske cene.

Ob 20. uri: Tuje dete. Izven. Znižane dramske cene.

OPERA

Začetek ob 20. uri

24. okt. četrtek: Zaprto (generalka).

25. okt. petek: Mam'zelle Nitouche. Premijera. Izven.

26. okt. sobota: Faust. Izven. Znižane operne cene.

27. nedelja: ob 15. uri Boccaccio. Izven. Globoko znižane operne cene.

Ob 20. uri: Mam'zelle Nitouche. Izven.

V južnoafriškem mestu Port Elizabeth imajo farmo za kače, kjer goje te živali in jim pobirajo strup, katerega uporabljajo v zdravilstvu. Slika kaže črnca, ki nese kače v laboratorij, kjer jim bodo odvzeli strup. Črnc je zaščiteno le z visokimi dokolenkami in usnjenimi rokavicami.

Dnevni dogodki

× Nacionalna ura. Ob 19.30 bo predaval dr. Rajko Ložar, kustos Narodnega muzeja v Ljubljani, o Narodni galeriji v Ljubljani.

× Dvatisočetnica rimskega pesnika Horacija je poštala »Mala knjižnica« tiskarne Merkur v Ljubljani s posebnim, pesniku posvečenim zvezkom, ki ga je uredil pod naslovom Q. Horatius Flaccus, izbor iz satir in pisem, profesor Anton Sovre, znani poznavalec antične kulture. V knjižici je zbral razen svojih predvsem prevode pokojnega gimnazijskega ravnatelja A. Škerlja, upoštevajoč satire, pisma in pesmi. Zlasti veliko vrednost daje zvezku temeljiti uvod in komentar. Čedno opremljena knjižica stane v nadrobni prodaji Din 12.— in se dobi v vseh knjigarnah. Naročnike na »Malo knjižnico« sprejema tiskarna Merkur. Naročniki dobe zbirko po nižji ceni — deset zvezkov za Din 80.—. Šolam daje založba znižano ceno tudi pri skupnih naročilih po deset in več izvodov istega zvezka.

× Velik porast zaposlenih in zavarovanih delavcev. V mesecu avgustu je bilo zavarovanih v vsej državi 586.688 delavcev in nameščencev, in sicer 430.982 moških in 155.706 žensk. Glede na julij je število zavarovanih in zaposlenih delavcev v državi poraslo za 10.115. Glede na avgust lanskega leta je pa število naraslo za 27 tisoč 740.

× Dediče iščejo. V Lukavec (tovarna), srez Tuzla, je umrl 2. julija 1928 Orovac ali Orovec Matija, rojen v Raštoku, srez Brezna na Madjarskem. Njegovi zakoniti dediči ali sorodniki naj se javijo Izseljeniški komisarijatu v Zagrebu, Palmotičeva 59-I.

× Dne 9. in 10. novembra bodo obrambni dnevi po vsej Dravski banovini v korist zamejnih bratov. Naj ne bo vasi, ki ne bi v teh dneh napravila svoje dolžnosti! Vsi na delo z geslom: »Zamejnim bratom!«

Šlager smeha! 4½ mušketirji Jutri v kinu Slogi!

× Odlikovanje dr. Egon Starčeta. Predsednik češkoslovaške republike, priznavajoč zasluge predsednika Jugoslovansko-češkoslovaške Lige v Ljubljani, podpredsednika Saveza JC Lig v Beogradu g. dr. Egon Starčeta in njegovo delo za poglobitev češkoslovaško-jugoslovanskih stikov, je dr. Starčeta podelil red Belega Leva III. stopnje za državljanske zasluge. Čestitamo!

× Monumenta artis slovenicae. — Akademsko založba sporoča, da oktobrski sešitek še ni natisnjen, ker je tiskarni pošla zaloga papirja. Brž ko dosepe naročen papir, izide 11. (Crngrob) hkratu s 13 sešitkom (Latinski rokopisi), ki bo zaključil prvo knjigo tega dela.

× Natečaj Slovensko planinsko društvo v Ljubljani razpisuje osnutek za ovitek »Planinskega Vestnika«. Nagrada za spejeti osnutek znaša Din 500.—. Osnutki morajo biti poslani na pisarno SPD v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4 najkasneje do 1. decembra 1935.

× Fonarjeve matere v Bačah ni več. Včeraj je dospela v Ljubljano vest, da je v Bačah na Koroškem umrla v starosti 78 let posestnica Müller Terezija, p. d. Fonarjeva mati. Že leta 1900 je zgubila moža Valentina, vrlega koroškega slovenskega narodnjaka, tako da je na posestvu sama s trdim delom morala skrbeti za številno družino. Saj je imela 11 otrok, od katerih jih še šest živi. Dva sinova je pustila študirati in je sin Tone Müller znani delavni in neutrudljivi blaginjak Kluba Koroških Slovencev — višji kontrolor pri direkciji državnih železnic v Ljubljani — drugi sin Alojz Müller pa je starešina finančne kontrole v Boh. Bistrici. Tretji sin Valentin je prevzel domaćijo in si poiskal družico iz znane narodne hiše Rauter v Mostah, obč. Brdo v Ziljski dolini, a mu je žena pred leti umrla. Fonarjeva hiša je bila in je še danes v Bačah zavedna slovenska hiša in je pokojnica vzgojila vse otroke v strogo nacionalnem duhu. Saj je sin Tone Müller ob prevratu l. 1918. kot jugoslovanski oficir in koroški dobrovoljec sodeloval pri zasedbi Koroške in kasneje l. 1920. bil komandant vojaškega oddelka pri Ribnici ob Vrbskem jezeru. Po l. 1900., ko je pokojnica izgubila moža in ostala sama z majhnimi otroci, je Fonarjeva hiša trikrat pogorela, tako da je morala trikrat na novo postaviti domaćijo. Kako je bila pokojnica priljubljena, nam priča deitvo, da so se stalno v Fonarjevi hiši oglašali ob nedeljskih izletih slovenski uradniki, ki so bili pred vojno nastavljeni pri železniški direkciji v Beljaku. Velikokrat pa je napravil pri Fonarjevih obisk pisatelj in bivši župnik pri Mariji na Zili Fran Ksaver Meško. Ob pogrebu Fonarjeve matere na pokopališču v Bačah se zavedamo koroški Slovenci, da smo z njo izgubili zopet eno tistih dobrih požrtvovalnih in nacionalnih mater, kakršnih bi posebno v sedanjih dobi nujno potrebovali. Bog daj pokojnici večni mir, sorodstvu pa izražamo koroški Slovenci naše iskreno sožalje.

× Predsednica ameriškega kongresa v Dubrovniku. V Dubrovnik je dospela ga. Black Isling, ki je bila izvoljena leta 1932. za predsednico ameriškega kongresa. Zmagala je proti trem kandidatom. Spremlja jo sestra Broker, ki je vzgojiteljica v nekem zasebnem zavodu in pride vsako leto z gojenkami na izlet v Evropo. Topot je prišla v Jugoslavijo z 10 gojenkami.

× Za judenburško grobnico slovenskih vojakov so darovali doslej Din 6.977.50.

× Pokleni tihotapei v Zagrebu. V Zagrebu in okolici cvete tihotapstvo kakor še nikoli doslej. Oblasti tihotapcem nikakor ne morejo priti do živega, ker so dobro organizirani v čete. Mesto in okolica imajo razdeljeno v raje. Med njimi vlada disciplina in velika solidarnost. Vsakega nelojalnega konkurenta tihotapei strogo kaznujejo. Med tihotapei pa niso morda samo reveži, temveč premožnejši ljudje iz zagrebske okolice, ki dajejo svoj denar na razpolago

svojim agentom, ki kupčujejo zanje. V Zagreb se vtihtapi na primer vsako leto okoli 50.000 kilogramov mesa. Država je seveda prikrajšana za stotisoče na trošarinah, carinah itd. Vina vtihtapijo v Zagreb letno okoli 10.000 hl. Občina je s tem oškodovana za okoli 1.500.000 Din, banovina pa 1.000.000 Din. Zganja pa vtihtapijo okoli 500 hl letno.

× Pametna policijska naredba. Upravnik zagrebske policije je izdal naredba, ki prepoveduje vsem vozilom, posebno pa motociklistom in avtomobilistom, trobenje s hupo, zvoncec itd. od 23. ure do 6. ure zjutraj. Vozniki smejo odstopiti v tem času dajati znamenja le s svetlobnimi signali. Na ovinkih morajo voziti z najmanjšo hitrostjo. Pešci smejo prekoračiti ceste le na prehodnih mestih in križiščih, ki so v ta namen urejena. Kršitelji te naredbi bodo kaznovani z denarno kaznijo od 10 do 500 Din ali z zaporom od 1 do 10 dni.

Kino Sloga

Ljubljanski Dvor Tel. 2730

Danes neprekinjeno zadojkrat
ob 16., 19.15 in 21.15
film izredne lepote, najglorijolnih plemenitih čustev

Materina žrtv

(Slikarjeva ljubezen)
Film, ki bo slehernega ganil do solz!
Slika težko preizkušene, vse žrtvuječe, trpeče, matere!
Najnovejši zvočni tednik in čitana založba s priljubljeno »Micky mško«
Dodatek: Senzacija filmske kamere in lov za rekord!

× Nenavadna službena ponudba. V Markovič selu so pred dnevi kmetje opazili neznanega moškega vrhu visokega vaškega cerkvenega zvonika. Ko so ga pozvali, naj pride z zvonika, se jim je neznanec smejal, češ recite popu, naj me vzame v službo. Če tega ne stori, bom skočil z zvonika in on me bo imel na vesti. Fantje so o tem takoj obvestili župnika, ki je naposled pristal, da bo neznanca vzel za slugo. Kmetje so bili kar navdušeni za fanta, ki si je znal na tak nenavaden način priskrbeti službo, katero je več mesecev zamljal iskal.

× Škoda po potresu v Banja Luki. Iz Banja Luke poročajo o precejšnji škodi po zadnjem potresnem sunku. V okolici so popokali zidovi več kmetijskih hiš. V Barlovcih je precej poškodovana rim. katoliška cerkev.

× Zasliševanje Andrije Parajla. Včeraj smo poročali o ljubavni tragediji v Zagrebu, katere žrtve je bila Dragica Mlinarič. Pekovski pomočnik Parajl jo je ustrelil v veži trgovske šole v ulici Kraljice Marije. Na kliniki so Parajla že zaslišali. Izjavil je, da je Dragico ustrelil, ker jo je imel nadvse rad in ker je vedel, da ne bo nikoli njegova žena. Hotel si je nato še sam končati življenje in prosil boga, naj bi se ga čimprej usmilil in ga rešil vseh muk. Ustreljeno Dragico so včeraj pokopali na Miru goju ob spremstvu vseh njenih številnih prijateljic in občinstva. Parajlovo stanje se je čez noč zboljšalo in zdravniki še niso izgubili upanja, da bo ostal pri življenju.

Maribor

Spal je v goreči postelji

Pri posestniku Ivanu Grünu v Javkovi pri Apačah, sta te dni skoraj zgorela hlapec Stefan Kegelj in njegov 15 letni tovariš Franc Klemenčič. Oba sta pozno zvečer legla v svoji postelji pod gospodarskim poslopjem. Hlapec Kegelj je kadil cigareto in je radi utrujenosti takoj zaspal. Goreča cigareta je hlapcu padla iz rok v slamo, ki je bila na postelji. Ko sta že oba spala, je Keglovo posteljo objel plamen. Ogenj in pa dušljivi dim je speča prebudil in pričela sta obupno klicati na pomoč. Na srečo so bili v bližini neki fantje, ki so ogenj pogasili in oba hlapca rešili.

V gledališču so pripravljali demonstracije

Pri snočni premieri Wernerjeve komedije »Medvedji ples« so gledališki igralci pripravljali demonstracije proti recenzentu nekega ljubljanskega dnevnika. Nasprotno pa je mladina pripravljala demonstracije proti režiserju Joži Koviču. Do demonstracij pa ni prišlo, ker tega recenzenta ni bilo v gledališču. — Premiera »Medvedjega plesa« je žela izredno slab uspeh in se javnost čudi, da gledališče prav v tem času kulturne in ekonomske krize slavi na repertoar dela, ki so že v naprej obsojena na neuspeh.

Δ Smrt blage žene. Včeraj je preminula v mariborski bolnici 70 letna gospa Josipina Reharjeva, mati glavnega urednika »Večernika« in slovenskega književnika Radivoja Reharja. Pokojnica je bila znana po svoji dobrotljivosti in veliki narodni zavednosti. Naj ji bo ohranjen blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje.

Δ Jutri otvoritev sadnega sejma. Jutri v petek, 25. t. m. bo ob 10. uri dopoldne v Unionski dvorani slovesna otvoritev prvega mariborskega sadnega sejma. Otvoritvi bodo prisostvovali odlični zastopniki javnih ustanov in organizacij, sejem pa bo otvoril ban dr. Načlačen.

Δ Posnemajte! Rodbina Karla Kranjca je darovala namesto venca na grob pokojnega Josipa Sternada za Pomožno akcijo 100 dinarjev!

Δ Zanimivo gostovanje v »Bratih Karamazovih«. Danes, četrtek, 24. t. m. gostuje v lastni dramatizaciji Dostojevskega »Bratov Karamazovih« odlični režiser in igralec ljubljanske drame Ciril Debevec. Igral bo vodilno vlogo

× Zločin nezakonske matere. V Mijaševcih pri Srem. Mitrovici so orožniki zvedeli, da je 19 let stara Jovanka Bogičević rodila nezakonsko dete, katerega oče je bil neki 20 letni mladenič. Vsa vas je vedela, da je dekle porodilo, deteta pa ni bilo nikjer. Orožniki so mladenko prišli. Priznala jim je naposled, da je otroka po porodu zadavila in ga pokopala na vrtu. Povedala je tudi, da sta se imela s fantom štiri leta rada. Obetal ji je, da jo bo vzel za ženo, ker pa tega ni storil, je otroka po porodu umorila.

Ljubliana

DNEVNA PRATIKA

Četrtek, 24. oktobra. Katoličani: Rafael, nadangel. Pravoslavni: 11. oktobra, Filip, ap.

DEŽURNE LEKARNE V LJUBLJANI

Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Gartner, Moste, Zaloška cesta 18.

* Priredoslovno društvo priredi kot svojo tretjo prirediteljsko ogled Instituta za tehnično mehaniko in za preizkavo materiala v poslopu Tehniške fakultete (prililje). Namen tega ogleda je spoznavanje aparatov in preiskovalnih metod, o čemer bo govoril šef instituta, g. univ. prof. dr. ing. A. Král. Institut, ki s svojim strokovnim delom bdi nad varnostjo javnih naprav, kakor so mostovi, tračnice, pa tudi nad uporabnostjo stavbnega materiala, je gotovo vreden vse pozornosti. Zato vabimo člane in prijatelje društva. Vodstvo bo v soboto 26. t. m. zvečer ob 18. uri. Vstopnine ni.

* Abonente reda Četrtek opozarjamo na predstavo »Kralja Edipa« in »Kamenitega gosta«, ki se v priporočila za njihov abonma v četrtek 24. t. m. izven ljubljanske radio-poslušalce pa še prav posebno na to, da se bo oddajal »Kralj Edip« po radiu.

* Dve mladi nadarjeni sili, ki se pripravljata za operni poklic, bosta nastopili v sobotni izvedbi opere »Faust«. Vlogo Margarete poje Fratrikova, Siebela pa Igljeva. Sobotna predstava »Faust« je izven in velja znižane operne cene.

* Razstava slikarja-invalida Kleina ostane zaradi številnega obiska še par dni odprta v zelenem salonu Kazine.

* Prebivalce ob avtobusni progi Tržič-Kranj-Ljubljana in Kamnik-Ljubljana, ki potujejo zvečer k predstavni v Narodno gledališče in se po predstavi zopet vrnejo, imajo na podlagi izkaznice, ki jo dobijo pri avtobusnem prevozniku, 50% popust.

* Ljubljanska filharmonija je za svoj drugi simfonični koncert, ki bo v ponedeljek 28. oktobra za čehoslovaški narodni praznik, pridobila priljubljenega domačega dirigenta L. Matačiča. Prvič bomo to pot slišali simfonijo mladega ruskega komponista Sostakoviča, ki bo kakor Čajkovskega VI. ali pa C. Franca D-mol simfonija prevzela in navdušila poslušalce. Povezanost koncerta s proslavo največjega državnega praznika naših bratov in zaveznikov Čehoslovakov daje vsej prireditvi posebno obeležje in svečanost. Predorodaja vstopnic je pri blagajni kina Uniona od 11. do 12. in od 15. ure dalje, tel. 22-21. Tam se dobe tudi programi.

* O abesinskem problemu nam bo drevi ob pol 9. uri predaval v kemični dvorani na realki v Vegovi ulici g. dr. Branko Vrčon. Vabljeni vsi! Društvo »Tabore«.

Angel letališča

Najmlajša in najočarljivejša ameriška igralka, ki jo po njenem izbornem in naravnost zrelem igranju pozna ves svet, je tudi v Kinu Union s prvimi predstavami žela izredno mnogo uspeha. In kako ga ne bi! Saj ga ni človeka, ki ne bi rad in z veseljem gledal na platnu igralka, ki zna

s svojo naravnostjo, smehom in jokom razgibati sleherni srce. Film »Angel aerodroma« spada zadržno med najboljše filme ne le v svojem žanru marveč sploh. Poln je čudovito gniljivih prizorov, ki ganejo tudi resnega človeka do solz in pustijo v njem neizbežen spomin. Kako pilot, ki mali deklici, hčerki ponesrečenega tovariša, med poletom nad oblake in meglo otroku razlaga materino smrt — mati je šla po isti poti kakor gre letalo proti nebu k očetu, ker ni mogla več biti brez njega — ta prizor spada med psihološke mojstrovine prvega reda. Sam po sebi je vreden, da si človek ta film ogleda. Tudi celota kot taka spada med najboljše filmske stvari, zlasti ameriške, kar smo jih v Ljubljani videli. Zato tega filma ne smete zamuditi!

letni hlapec Ludvik Čarnij iz Gor. Radgone. Dvojni obtožnica mu očita, da je letos 6. maja v Policih z nožem težko poškodoval Petra Brajndla, ko je družba fantov popivala v nekem vinotoku. Spoprijeli sta se tam dve fantovski skupini in Brajndl je obležal na bojišču z zvežajo rano na desni roki. Obtožen pa je tudi, da iz svojemu gospodariju trgovcu Francu Korošču, pri katerem je služil za hlapca, razbil izloženca okna in tri servise, ko mu je gospodar odpovedal službo. Čarnij je bil obsojen na 8 mesecev zapora.

Δ Krvava gostija. Danes se je pred malim kazenskim senatom obravnavalo zadnje dejanje krvave gostije. Letos 3. junija so pri posestniku Antonu Šinko v Ščavnici obhajali svatbo. Med svati sta bila tudi 26 letni obtoženec, posestniški sin Valentin Lubec in Friderik Žižek. Oba mladeniča sta s hudo gledala radi nekega dekleta in strupena ljubosumnost je potisnila Ljubcu nož v roke, da je z njim sredi veselja in zabave zabodel Žižka v levi nadlahti ter mu prerezal žile. Lubec je bil radi tega obsojen na 1 leto robije ter na izgubo častnih in državljan-skih pravic za dobo 3 let.

Prodaj polovično spalnico in trodelno omaro. Razborski, mizarstvo, Dravska ulica 4.

Δ Narodno gledališče. Četrtek, 24. okt. ob 20. uri: »Bratje Karamazovi«. Red C. Gostovanje Cirila Debeveca. — Petek, 25. okt.: Zaprt. — Sobota, 26. okt. ob 20. uri: »Izdaja pri Novari«. Red B. Gledališče bo odslej vedno kurjeno.

Δ Grajski kino. Danes nov šlager našega podjetja »Raj na zemlji«. Simfonia dunajskega valčka. V glavnih vlogah: Hans Moser, Theo Lingner, Herman Thining, Heinz Rühmann in Adela Sandrock. Velefilm »Abesinija 1935« se bo predvajal v kratkem izključno v našem kinu.

Δ Kino Union. Od danes dalje izborni in veseli film »Dunajski valček« s Paulom Hörbigerom, Theo Lingnerom, Adelo Sandrockovo, ter Eliso Liliardovo.

Celie

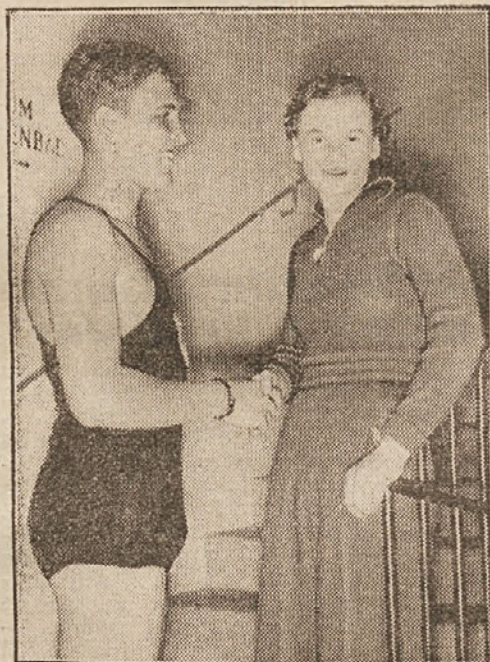
■ Umrla je v tukajšnji bolnici včeraj žerdoner Angela, hči železničarja iz Rogatca št. 70. Svojem naše sožalje.

■ Tatvina. Mlakarju Josipu, dimnikarskemu pomočniku, je 21. t. m. okoli 22 ure bil ukraden suknjen plašč na Glavnem trgu, v zvezi s to tatvino je policija aretirala tri znane tičke, in sicer Karla P., 29 let starega iz Limbuša, Jožefa H., 24 let starega iz Podkrajca, in znanega celjskega delomrznega 23 letnega Stankota P. Vsi trije so tatvino priznali, in sicer se Jože H. izgovarja, da je stal le na stržji, ko sta prva dva kradla. Ima pa Jože H. še druge neprijetnosti, da ga baš sedaj zasleduje še zagrebska policija, ker je tam nekemu kolegu »podaril« več različne zlatnine, ki je bila ukradena v Celju. Vsi trije kakih drugih tatvin ne priznajo, za seboj pa že imajo zaradi tatvin po več letne kazni in bodo daries izročeni sodišču.

■ Avtomobilska nesreča se je pripetila v torek zjutraj na državni cesti pri St. Petru, ko se je težak tovorni avto opekar-narja Franca Sodina ognil nekemu voziku. Zavozil je ob dve obcestni jablani, kateri je seveda takoj zlomil, pri tem pa se je sprednji del tovornega avta povsem zmečkal in uničil. Človeških žrtve pri tej nesreči ni bilo, samo šofer je dobil nekoliko telesnih pškodb. Škode pri avtomobilu je 40.000 Din.

■ Jutri poteče rok za prijave v abonma za celjsko gledališče!

■ Kino »Union«. Danes ob 16.30 in 20.30 odlikovani češki film »Mlada srca, mlada ljubezen«.

V Berlinu so tekmovali ameriški pavalni mojstri Kiefer, Highland in Bryndenthal. V 100 m hrbtnem plavanju je zmagal Kiefer in postavil nov svetovni rekord 1.07. sliki ga kaže v trenutku, ko mu čestita nemška prvakinja Gizela Arendt.

Gospodarstvo

Organizacija sadnega izvoza

Po večerajšnji razpravi o letošnji sadni trgovini prinašamo nekoliko pregleda o organizaciji sadnega izvoza v letošnji izvojni sezoni in razmerah, ki so vplivale na možnosti izvoza v tujino, zlasti Nemčijo in Češkoslovaško.

Na trgu so se prvi pojavili čehi in so začeli kupovati direktno od producentov. Plačevali so za zgodnje sadje v začetku prav skromne cene. Kmalu so se pojavili tudi Nemci, ki so sprva odredili cene po možnosti preproste doma. Te cene so bile prav povoljne, in naši izvozniki so plačevali za izvoz cene, kakor že nekaj let ne za zgodnje sadje. V prejšnjih letih je bil izvoz zgodnjih jabolk zelo riskanten in malo je izvoznikov, ki pri tem sadju niso izgubili. Letos pa je bila prav povoljna konjunktura ter so ravno pri zgodnjem sadju izvozniki največ zaslužili. Nemski uvozniki so poslali na naš trg svoje nakupovalce in ko so se ti prepričali, da dobijo čehi blago po bolj povoljnih pogojih in da tudi naši izvozniki prekomerno zaslužijo, četudi plačajo boljše cene od Čehov, so seveda cene znižali. K temu se je na nemškem trgu pojavilo tudi domače sadje po zmernih cenah. Prvotne cene RM 30 in še več za 100 kg feo. meja so padle pozneje na RM 15 do 20. S temi cenami so bili Nemci zadovoljni, ker so bile v skladu z onimi za domače blago. In nerazumljivih razlogov pa je v začetku septembra neka tvrdka prodala večjo količino jabolk feo. meja po RM 10 do 10-50. Za takšno postopanje ni bilo nikakršnega povoda, saj so bili Nemci zadovoljni z gornjimi cenami. Posledica tega je bila, da je nemški urad za kontrolo dodeljevanja deviz (Reichsdevisenüberwachungsstelle) postal pozoren in bil mnenja, da uvozniki plačujejo predrago, ter je začel pri dodeljevanju deviz pritiskati na cene. Nastopil je zastoj v izvozu in šele, ko so se nemški uvozniki prepričali, da poceni blago ne odgovarja v kakovosti, so spet začeli kupovati tudi od drugih firm, vendar niso več dovoljevali prvotnih cen. S tem pa je bilo financiranje našim izvoznikom oteženo, ker pri precej visokih nakupnih cenah v najvažnejših produkcijskih centrih niso mogli z lombardom Narodne banke pokriti svojih stroškov ter bi morali vezati svoj obratni kapital. Proti koncu meseca pa so, kot že rečeno, dobave z Nemčijo prenehale in čehi so obvladali trg.

Naše državne finance v avgustu

Po podatkih finančnega ministrstva so znašali v avgustu (vse v milijonih Din) dohodki splošne uprave 629,7 (lani 673,7), izdatki pa 447,7 (lani 478,3). V primeri z lanskimi dohodki so letos padli dohodki neposrednih davkov, povečali pa so se dohodki trošarin, monopolov in državnih podjetij. Vsi dohodki so znašali v prvih petih mesecih tekočega proračunskega leta (od aprila do avgusta) 2.755,2 (lani 2.781,2), izdatki pa 2.207,6 (lani 2.215,5). Neizplačane državne obveznosti so skupno obrasle na 225 milijonov Din. — Poleg tega objavljata finančno ministrstvo izkaz za vse proračunske leto 1934/1935. Vsi dohodki splošne uprave so znašali 6.698,1 (predvideni so bili na 6.914,3) izdatki pa 6.319,0 (predvideni 6.914,3). Od tega odpade na osebne izdatke 3.814,6, na materialne pa 3.142,5. Osebnih izdatki so bili prekoračeni za 0,83%, materialni pa zmanjšani za 20,3%.

Delo gospodarske Male antante

V soboto je končalo šesto zasedanje gospodarske Male antante, ki je bilo letos v Beogradu. Prihodnje zasedanje bo 24. februarja 1936 v Pragi. Letošnje zasedanje je doseglo naslednje rezultate: 1. enotna ureditev železniških transportov in prtljage, 2. načrt, ki se tiče sodelovanja ladijskih družb na Donavi, 3. podpisani protokol o sodelovanju med poštami in prometom telefona in brzojava, 4. konvencija glede dvojnega obdavčenja in taks na dediščine, 5. sporazum o unifikaciji zakona o nakaznicah, 6. protokol o normalizaciji na industrijskem polju v državah Male antante, 7. industrijski odhod je dal svoj pristanek v vprašanih bodočega industrijskega sodelovanja in 8. izdelan je podrobni načrt o organizaciji gospodarske razstave Male antante in Balkanske zveze.

Zaposlenost v avgustu

Osebnosti urad za zavarovanje delavcev v Zagrebu je te dni izdal poročilo o gibanju zaposlenosti v mesecu avgustu. Iz tega poročila je razvidno, da se je v avgustu zaposlenost povečala in je število zavarovanih delavcev poraslo v primeri z mesecem julijem za 10.115 na 586.688 zavarovanih članov. V primeri z lanskim avgustom se je število zavarovancev povečalo za 5%, v primeri s predlanskim pa za 8%. Največji prirastek nasproti lanskemu letu zaznamujeta okolišna urada v Nišu (19,4%) in Sarajevu (17,9%). Padlo pa je število zavarovancev v Karlovcu (—5,6%), Sušaku (—2,6%) in Ljubljani (—0,3%). Večji porast zaznamujejo tudi zasebne zavarovalne blaginje, tako »Merkur« in beogradska Trgovska omladina. Skupni zavarovani zaslužek je znašal v letošnjem avgustu 318,6 milijona Din napram 311,5 milijona v lanskem avgustu. Povprečna zavarovana mezda se je povečala za 2,3%, kljub temu, da je dnevna zavarovana mezda v primeri z avgustom 1934 padla za 0,57 na 21,72 Din.

Gospodarske vesti

Službeni list objavlja v 85 št. od 23. t. m. naslednje uredbe: Uredba o klirinških nakaznicah. Uredba o taksnih olajšavah industrijskim podjetjem. Uredba o dajanju olajšav domači gozdni industriji. Pravilnik o obliki,

Vpričo prvotnega, velikega povpraševanja se je na trgu razvila neverjetna živahnost in cene so bile zelo nestalne. Nakupovalci so oblegali producente z različnimi obljubami in dostikrat tudi pretiravali v cenah zaradi konkurenčnih razlogov. Organizacije ni bilo niti v nakupovanju, niti v prodajanju. Priznati se mora, da je organizacija sadne trgovine v takih razmerah zelo težka. Vedno, kadar inozemski kupec sam nakupuje, kakor je s čehi in Avstriji, in če nima konkurence v močnih domačih izvoznikih, ki izvažajo blago na lastni riziko, vladajo na trgu nezdrave razmere. Te izkušnje imamo n. pr. pri nas pri hmelju, a na ta pojav se pritožujejo tudi v žitornih in slivarskih pokrajinah. Od organizacije nakupa in prodaje pa zavisi formiranje nakupnih cen, na katerih je producent najbolj zainteresiran.

Čisto posebno poglavje je izvoz v države, kjer se mora vsled klirinškega obračunavanja dolgo čakati na denar. Če izvoznik zaradi težke pri financiranju z lombardom Narodne banke ne more plačati boljših cen od dnevnih, ima od tega le on korist, ne pa tudi producent. Jasno pa je, da bi ravno v takih okoliščinah mogel imeti koristi tudi producent, toda le, če bi sadje vnovčeval zadrugnim putem. V tem primeru bi dobil na roku izplačano dnevno ceno iz lombarda Narodne banke, a ko bi zadruga prejela končno še ostanek izkupička, bi dobil tudi pripadajoči del dobička, ki lahko znaša od 20—30% prodajne cene. Na našem trgu je nameravala vnovčevanje sadja za svoje člane na ta način urediti že letos ena naših vodečih zadrug in bi bila to namero tudi gotovo izpolnila. Žal pa je izvoz v Nemčijo prestal in s tem je bila zadrugi odvzeta možnost zadrugne prodaje v večjem obsegu. Drugi kupci, ki so bili na trgu, namreč niso hoteli od nje kupovati, ker so se bali, zaznavši za njeno namero, da bi se jim s tem kvarile cene. Po izkušnjah letošnjega leta bomo morali delati dalje in v bodoče boljše organizirati trgovino s sadjem. Rešiti je treba še nebroj vprašanj, ki so zelo delikatna, ker, če ne bomo oprezní pri tem, bomo odgnali kupce. Vendar pa bo vse to delo zastoj, ako se ne bo našlo podpore v disciplini producentov, a da se to doseže, bo še potrebno dosti prosvetnega dela.

vsebinski in načinu izdajanja lovske karte in lovne dovolilnice. Fakturiranje blaga ob izvozu v Italijo. Oddajanje zdravil in sanitetnega blaga. Odločba za lekarnarje glede članarine. Izprememba pravilnika za opravljanje višjega državnega strokovnega izpita za uradnike finančne kontrole. Odločbe občne seje državnega sveta k uradniškemu zakonu, zakonu o državnem prometnem osebju in zakonu o državnem računovodstvu. Razne objave iz »Službenih novic«.

— Dobave. Gradbeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani prejema do 25. oktobra ponudbe glede dobave tirnih železnic; do 29. oktobra pa glede dobave negašenega apna. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku). — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 30. oktobra ponudbe glede dobave 15 ton cementa, 10.000 kg ovs, pocinkane pločevine, 600 m izolirane žice; do 6. novembra pa glede dobave 55 plošč železne pločevine, sklop, voltmetrov, ampermetrov, jamskih tračnic in rolet iz valovite pločevine.

— Oddaja adaptacijskih del na objektih vojašnice Vojvode Mišića v Mariboru se bo vršila potom ofertne licitacije dne 4. novembra pri inženjerskem referentu Komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Pogoji so na vpogled pri istem referentu.)

— V zadrugni register se je vpisala Vodovodna zadruga v Šmarju pri Jelšah, r. z. z. o. z., ki ima namen prekrbovati svojim članom za gospodarstvo in gospodinjstvo potrebno vodo in v to svrhu vzdrževati vodovod in potrebne naprave.

— Na Madjarskem bo v bodoče mogoč uvoz cementa, graha, granita in tekstilnih strojev samo proti posebnemu dovoljenju.

— Naš izvoz pšenice v CSR je znašal v pretečenem mesecu 4.319 vagonov. V prvih devetih mesecih l. l. smo izvozili v CSR 8.759 vagonov.

— Mi in sankcije. Ministrski svet je na predlog finančnega ministra in na podlagi čl. 13 zakonskega predloga o splošni carinski tarifi sprejel tale sklep: 1. Prepoveduje se posredni in neposredni prevoz in izvoz orožja, municije in vojnega gradiva v Italijo in njene kolonije. 2. Prepoveduje se izvoz in prevoz orožja, municije in vojnega gradiva čez tretje države, namenjenega za Italijo in njene kolonije. 3. Ta prepoved velja tudi za tekoča naročila.

Ta sklep stopi v veljavo 22. oktobra 1935.

— Italijansko notranje posojilo. Agencija Stefani poroča, da prihajajo vpisi novega nacionalnega posojila z vseh strani. Kot prvi je prispel potom italijanske hranilnice vpis v znesku 500 tisoč lir, ki ga je prijavil Mussoni v imenu lista »Popolo d'Italia«.

Borzna poročila

DEVIZE

Ljubljana, 23. oktobra. Amsterdam 2971-72 do 2986-32, Berlin 1756-08—1769-95, Bruselj 736-51—741-57, Curih 1424-22—1431-29, London 214-69—216-75, Newyork 4343-94—4380-25, Pariz 288-64—290-08, Praga 181-19—182-30, Trst 354-67—357-75.

Curih, 23. oktobra. Beograd 7, Paris 20-2750, London 15-1250, Newyork 30750, Bruselj 51-75, Milan 24-95, Madrid 41-9750, Amsterdam 208-70, Berlin 123-50, Dunaj 56-50, Stockholm 78—, Oslo 76—, Kopenhagen 67-50, Praga 12-73, Varšava 57-85, Atene 2-90, Carigrad 2-45, Bukarešta 2-50, Helsingfors 6-67, Buenos-Aires 0-8325.

VREDNOSTNI PAPIRI

Zagreb, 23. oktobra. 7% invest. posojilo 75—76-50—75—75-80, Vojna škoda 352—358, 4% agrarne obveznice 42—43-50, 7% Blerovo posojilo 66 n. 8% Blerovo posojilo 73-50 n. 6% beglučke obveznice 59-50—62—62, Agrarna priv. banka 221—225, Dunaj-Zagreb 843-50—853-50—848-50, Dunaj-Beograd 857-50—847-50, Grčija-Zagreb 28-50 r. Grčija-Beograd 28-43—27-73, Priv. kliring London-Zagreb 242-52—244-12—243-32, Priv. klir. London-Beograd 244-57—242-97, Priv. klir. Madrid-Zagr. 570 n. Priv. klir. Madrid-Beograd 572-50 tr. Trboveljska 110 r. Izis 40 r. Sečer Osijek 135 r.

Novi Sad, 23. oktobra. Pšenica: Bačka 155 do 160, Bačka ladja Tisa in Begej 165—170, Slavenska 160—165, Sremska 157-50—162-50, Banaška 155—162-50. Vse je 78 kg in 2%. — Oves: neizpremenjen. Rž: ne notira. Ječmen: Bački in sremski 64 kg = 132-50—137-50. Koroza: Bačka, sremska in banaška 101—104. Moka: Bačka in banaška 0g in 0gg = 237-50 do 257-50, št. 2 217-50—237-50, št. 5 197-50—217-50, št. 6 177-50—197-50, št. 7 157-50 do 167-50, št. 8 115—120. Fižol in otrobi neizpremenjeni. Tendence slaba. Promet srednji.

Sokolstvo

Pismo s sokolske poti po Češkoslovaški

V. Vysokem Mytu sta me čakala župni in društveni starosta prof. br. Kolař in župni načelnik br. Nimsch, ki je podnačelnik ČOS. Odpravila sta me v hotel, nato pa pokazala moderno sokolsko kopališče, ki je stalo skoro pol milijona Kč. Pridružil se nam je še br. Machařek, ki je bil ves čas do mojega odhoda moj spremljevalec. Vysoka Myta je prikopno mestce z lepo okolico, s krasno goško cerkvijo in znamenitim mestnim obzidjem, ki so vanj vzi-

dane številne spominske plošče. Lepa in velika stavba je tudi Sokolski dom, zgrajen že leta 1901., ter stoji pred njim najstarejši Tyršev spomenik.

Zvečer je bila sokolska dvorana popolnoma zasedena. Oder je bil tudi tu okrašen z našimi in češkoslovaškimi zastavami, zelenjem ter s sliko blagopokojnega Viteškega kralja Mučenič. Starosta br. Kolař je iskreno pozdravil navzočne in mene kot dragega gosta, nakar je sledilo moje predavanje, ki je sodeč po navdušenem odobravanju doseglo svoj namen. Globoko ginjen se mi je zahvalil br. starosta, ki je obnovil prisego zvestobe in ljubezni do našega naroda ter me po staroslovanskem običaju poljubil. V četrtki dopoldne mi je moj vodnik br. Machařek razkazal znamenitosti mesta, ob 11 pa sem se poslovil od bratov Kolařa, Nimsch, Gottvalda in Machařka ter se odpeljal v Pardubice, kjer me je na kolodvoru pričakoval naš veliki prijatelj inž. arch. br. Ferd. Potuček. Bil sem gost njegovega gostoljubnega doma. Ob 14 sem se odpeljal v 20 minut oddaljeni Chrudim, kjer so me na kolodvoru prišerno sprejeli društveni funkcionarji s prosvetarko prof. s. Krasno. Tu se nam je pridružil še starosta br. Jelinek, ki je med vojno služboval v Ljubljani in Črnomlju. Tudi Chrudim je zelo staro mesto in se ponaša z nad 500 let starim »Mydlarskim domom«. Majhno mestce je izredno bogato na solah, krasnih palačah, ter ima moderno gledališče, ki nosi ime po br. dr. Pipichu, dolgoletnem starosti Sokola in Vzhodnočeške Sokolske župe. Sokol deluje že desetletja in ima prostran, seveda že zastarel Sokolski dom iz leta 1894. Zvečer je bila sokolska dvorana docela napolnjena. Pevsko društvo »Slavoj« je uvodoma zapelo našo himno, nakar me je pozdravila sestra Krasna. Po končanem predavanju, ki je bilo nagrateno z burnim odobravanjem, se mi je zahvalil br. starosta, ponovno zagotavljač zvestobe Češkoslovakov do nas in naročajč pozdrave našemu Sokolstvu in jugoslovanski domovini.

V petek sem počival pri sorodnikih v Kolínu. V soboto popoldne pa sem se odpeljal nazaj v Pardubice, kjer me je pričakoval inž. arch. br. Potuček. Ozledela sva si mesto in velik modern Sokolski dom, kjer je bila zvečer dvorana polna najodličnejšega občinstva, svoje zastopnike je poslala tudi češkoslovaška vojska. Večer je otvoril s tolim nagovorom, posvečenim predvsem spominu na kralja Sokola in Slovana, starosta br. inž. Petron, nakar sta združena pevski zbor »Perštín« in »Radmila« zapela našo himno. Lastno pesnitev v spomin na našega blagopokojnega kralja pa je recitiral z občutkom višji poštini svetnik br. Kratky. Sledilo je moje predavanje, ki je tudi v Pardubicah doseglo popoln uspeh. Zahvalil se mi je br. starosta, nakar je bil večer zaključen s češkoslovaško himno. Po predavanju sem nekaj časa pokramljal v prijetni družbi, moral pa sem kmalu na vlak proti Kolínu, kjer predavam nočoj v nedeljo. Janez Pohar.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Pri malih oglasih reklamnega značaja stane petitna vrsta 2 Din. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znakah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu.

ODEJE! Strokovno šivanje pesteljnih odej iz vate, volne in puha, najceneje pri: F. Novak, Maribor, Koroška cesta 8.

KUPIM HISO eno ali dvodružinsko s petimi sobami, podkleteno na periferiji Ljubljane. Plačam 50.000 Din takoj v gotovini. Ponudbe na upravo »Glasa naroda« na »Solidno zidano«.

KROJAČICA z dunajsko šolo in večletno prakso išče družabnika ali družabnico s kapitalom. Ponudbe pod »Mojsreca 25« na upravo lista.

HRANILNO KNJIZICO Mestne hranilnice ljubljanske ali Kmetke posojilnice z vlogo do 60.000 Din kupim. Ponudbe pod »Ugodno« na upravo.

STANOVANJE, mansardno ali podkleteno, do 2 sob iščem za 15. november v bližini Vrtače ali pod Rožnikom. Ponudbe na upravo »Glas naroda« pod »Mansardno stanovanje«.

Telefon 2059

Suha drva, premog, karbopake, dobite pri I. POGAČNIK Bohoričeva ulica št. 5

Hranilne knjižice

prodajte ali kupite najboljše potom moje pisarne. Solidno poslovanje! Priložite ljubljeni Rudolf Zoré, Ljubljana, Gledališka ul. 12 Telefon 38-10

Litopon „TITANIK“

originalno 30odstotno blago, odporno proti svetlobi, v vseh lastnostih popolnoma odgovarjajoče najboljšim svetovnim tujim izdelkom (nizozemskim in nemškim)

Cinkovo belilo „BRILJANT“

vseh vrst: zlat, srebrn, bel, zelen, rdeč in siv pečat, priznan doma in v tujini že celo vrsto let kot prvovrsten domač proizvod, ki je v vsem enak, tudi najboljšim tujim izdelkom

Dobi se v vseh trgovinah za barve po vsej Jugoslaviji!

Sanje, in njih pomen...

... na Kamčatki

Ako si hoče na Kamčatki moški zagotoviti naklonjenost izvoljenega dekleta, je dovolj, če ji pove, kako se mu je sanjalo, da ga je imela rada.

Takoj nato mladenko brez skrbi lahko zasnuje in sme biti prepričan, da bo rada postala njegova žena. Po tamošnjih običajih bi se namreč močno pregrešila, ako bi takega snubca odklonila. Da, to bi celo lahko pomenilo njeno smrt!

... v Avstraliji

Avstranci so prav tako prepričani o popolni resničnosti sanj. Ako se tamošnjemu domačinu sanja, da je kje naletel na ladodje gnezdo, gre takoj tja, ko se predrami, in je prepričan, da bo na kraju, ki ga je videl v snu, res našel ladodje gnezdo. Ako kdo čuje, da je njegov prijatelj kaj slabega sanjal o njem, se spričo tega dolgo čuti potrtega in nesrečnega.

Čučakinja v rastlinstvu

V Arabiji, Siriji in Mali Aziji uspevajo neke vrste prav koristnih rastlin. Njih sok namreč ljudje tamkaj uporabljajo za čiščenje kakor pri nas milo. Sok iztisnejo iz listov, mu primešajo lugove soli in nato posuše to zmes na soncu. To gneto zgneto v obliko krogel in v tej obliki potlej prodajajo to »naravno milo«.

Ta rastlina se imenuje mjljnic (Seifenkraut, Saponaria). Njen sok je v nekaterih ozirih celo pripravnejši od našega mila. Peni se namreč že tedaj, ako mu primešamo morske vode.

Mjljnic spada med najbolj čudaka bitja v rastlinskem svetu. Ponekod jo je najti tudi v južni Italiji, v Švici in celo na Angleškem. Tu rase po nekaterih krajih celo v takih množinah, da z njenim prekuhanim sokom perejo ovce pred striženjem.

Bajka o faraonski pšenici

Po dnevnem časopisu često krožijo vesti, da je vzkalilo žito, ki so ga učenjaki naših poleg mumijskih grobnic egiptovskih faraonov.

Pred časom je v Pragi dr. G. Klug natančno preiskal kaljivost te »faraonske pšenice« in neoporečno ugotovil, da je vse kričavo poročanje

... in v Afriki

Livingston pripoveduje, kako je afriški zamorski poglavar Casembo dal umoriti vsakega svojega podanika, ako je le dvakrat ali trikrat kaj sanjal o njem.

V nekaterih vzhodno-afriških narečjih pomeni »sanjati« isto kakor »biti napol mrtve«. Ta ljudstva namreč verujejo, da se v sanjah duša loči od telesa in se nato ob prebujenju spet vrne vanj. Gorje pa koga slikati, ko spi! Uboga duša tedaj ne najde več svojega bivališča in človek mora umreti.

Prav zanimiva in značilna je tudi zgodba o nekem drugem afriškem poglavarju. Kadar se je temu sanjalo, da je bil na Portugalskem ali Angleškem, se je po predramljenju takoj oblekel po evropsko in se sedel pred hišo. Podložnim je dal oznaniti, da se je vrnil iz dežele »belih mož«. In kdor je tedaj prišel k njemu, mu je moral seči v roko in ga blagrovati, da se je s tako dolgega potovanja čil in čvrst vrnil v domovino.

v dnevnih bajkah ali pa prav neumna potegavščina, ki so si jo lokavi in trgovsko preklani Arabci privoščili na račun senzacij želnega evropskega človeka.

Kakor je sedaj s strogo znanstvenimi poskusi dokazano, obdrže žitna semena kaljivost povprečno najdalje 10 let. Ako pa kje kako žito, prineseno iz faraonskih grobnic, vzlic temu »vzkali«, je to pač zasluga vrtnarjev oziroma čuvajev, ki znajo spretno in o pravem času med ono starino primešati prav dobro in zanesljivo kaleče žito naših dni. Kjerkoli so namreč »faraonsko pšenico« glede kaljivosti preiskovali ob zadostnem nadzorstvu in primerno strogi zadržanosti, so zaman pričakovali - kali.

Vzlic evropski lahkovernosti torej faraonska moč ni bila tako silna, da bi lahko izpreminjala naravne zakone.

Abesinski naslovi

Razni naslovi, ki obstoje v Abesiniji in jih omenjajo vojna poročila, imajo vojaški ali pa civilni značaj. Basa je podrejen kasmi, baciron je funkcionar cesarjeve blagajne. Balanzara je poveljnik trdnjave, blata je dvorni svetnik. Dedzamae je upravitelj velike pokrajine, ki ji vlada ras. Dedzas upravlja okrožje. Fitaorar pa poveljuje prednjim stražam.

Avtomobil je pomagal

Voditelji avtomobilskega korpusa nacionalno-socialistične stranke so imeli v Koburgu zborovanje, ki se ga je udeležil tudi Hitler. Kancelar je v svojem govoru podčrtal pomen sodobnih tehniških sredstev za politično propagando. Brez avtomobilov, brez letal in brez zvočnikov, je

rekel Hitler, ne bi bili mi nikoli osvojili Nemčije. Ta tri tehniška sredstva so omogočila nacionalnemu socializmu nezasičeno kampanjo. Nasprotnik je končno pogorel, ker ni poznal pomena teh treh propagandnih sredstev. Ti nasprotniki niso vedeli, kaj pomeni, če ima tisoč govornikov na razpolago avtomobile, da tako na leto lahko prirede sto tisoč javnih zborovanj.

Najstarejši sin kralja Egipta prestolonaslednik Farouk je obiskal angleško vojaško akademijo v Woolwichu pri Londonu. Slika kaže prestolonaslednika (v sredi) z egiptskim poslanikom v Londonu

Kultura

Schöncherr: »Otroška tragedija«

Mariborski dramski studio

Dramski oblikovalec silnih prvinskih gonov in strasti v krepko očrtanem kmetiškem osredju je pod vplivom simbolizma in ekspresionizma posegel po obliki, ki sta mu jo urivala sodobna moda in okus.

Iz naturalistične snovi, opredeljene po motivih in tendenci iste šole, je izcedil in izdestiliriral sentimentalno navdahnjeni dramski poem čisto literarne zvrsti, opet v lepournem tonu čustvenega sloga, iz otipljivega psihofizičnega kompleksa je napravil duhovni destilat pubertetnega prebujenja.

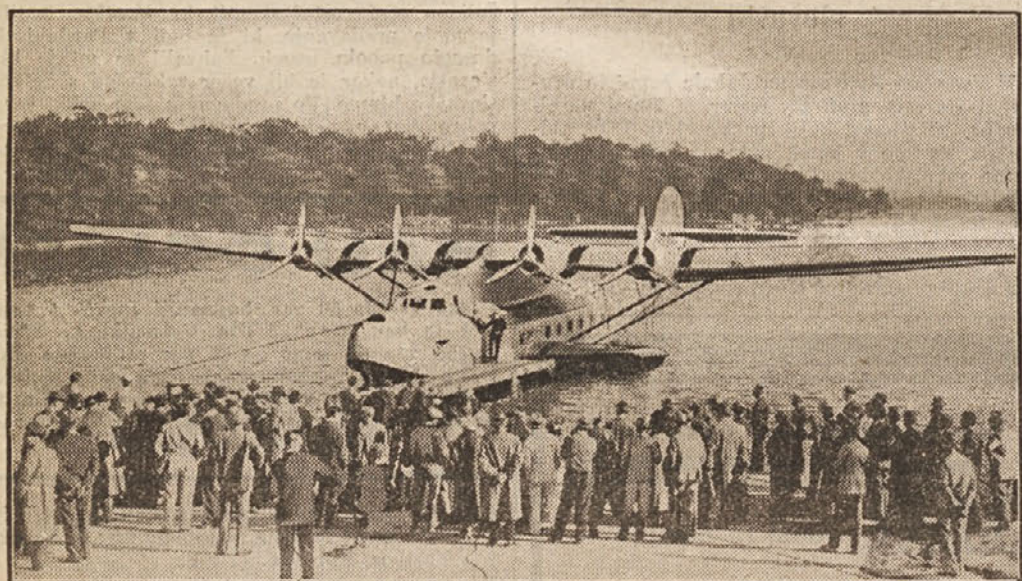
Brezčasno in brezprostorno doživljajo trije mladoletniki, dva mlada in ena mladenka, muke spolne zoritve. V nizu prizorov z umetno skonstruiranimi dvogovori se v soparnem vzdušju mladoletja razkriva vse blodno doživljanje teh let z njih motnimi težnjami, slepim sovraštvom in nagnjenji. Toda vse to je vzrto in prikazano samo iz spolnega zrelišča, razgrnjeno pred občinstvo kot spolna revija — od samoskrunstva pa do Edipovega kompleksa.

»Otroška tragedija« je vpriporil v Narodnem gledališču mariborski Dramski studio, ki si je s svojim resnim stremeljem pridobil med občinstvom zaslužene simpatije. In vendar se nam prav ob tej predstavi vsiljuje misel, da so člani studia krenili sicer v pravilnem spoznanju proč od veljavne dramske konvencije, od lagoti izvojevanih zmag in izhojenih poti, da pa so se napotili proti novemu svetu brez zanesljivega kompasa in tako blodijo brez trdne smeri. Ali ni vpriporjeno delo, če sodo dimo natanko, prav spoštljiv petrefakt iz neke, nam že hudo odmaknjene dobe, ki nas po maniri umetniških predmetov in prijemov nič kaj več ne zanima in mika. Komu se še danes hoče, pa bodisi na odru ali v knjigi živčnih drgetov, draži in slasti naravne nage in gole spolnosti, brez socialne prostornosti, brez družbenih idejnih odnosov. Tako ali podobno je godilo gledati ali prebirati take reči ljudem pred 25 leti, nam pa se kaj takega snovno in slogovno upira. In kakor je z idejo, tako je

tudi z njenim tekstom in artistično interpretacijo, ki sta nam dandanašnji sentimentalno raznežena, lepournu narejena brez one neposrednosti, socialne polnote in celotne človečnosti, ki jo hoče današnji čas. Tako so bili tudi igralci stavljeni pred nalogo, ki je bila mučna in nevhaležna hkrati: izpolniti tekst z bolj ali manj sentimentalno deklamacijo, stilizirati izraz obraza in kretnje v krčevito bolest in gorjost, tako nekako po okusu dobe pred 25 leti. In take stvari so ob orisanih okoliščinah za mladega igralca kaj tvegane in kočljive: majhen spodrsrlaj in artist obleži globoko pod vrvjo, v mreži vesoljnega poroga.

Najbolj sta rešila svojo težavno nalogo gđ. Vladoša Simčičeva in g. Drago Bajt, ki kažeta izrazit gledališki talent, da bi ju želeli videti še v kakem drugem stilu. Manj uspešno je bojeval boj s kočljivim tekstom g. Franjo Žizek, ki bi storil nemara bolje, da je zamenjal svojo vlogo z g. Bajtom. Kostumi niso bili primerni ter so kvarili iluzijo mladoletja.

K predstavi Dramskega studia še nekaj načelnih misli. Studio bi moral biti po svoji zamisli in delu avantgardistični oder, ki bi vršil ono poslanstvo, ki ga državno gledališče iz teh ali onih razlogov ne more. Iz njega bi naj izhajale nove pobude za poživljanje zanimanja za gledališče. V velikem svetu so se pred leti vrstili številni poborniki novega gledališča, kakor Tajrof, Meyerhold, Granovsky, Piscator, Vejrlich in Voskovec in drugi. Res da je marsikateri teh zvezd že tonila, kot iskalec so bili pač nujno otroci svojega enodnevnega časa in vsi bolj ali manj obremenjeni z romantičnim antiiluzijonizmom. Toda njih izrazni prijem in scenska sredstva so vendarle razgibala okamenelost klasičnega in naturalističnega odra, in marsikaj je prišlo tudi v duhovni inventar manj novotarskih gledališč. Dandanes delajo mladi odr v svetu sicer v marsičem drugače, vendar slede potem, ki so jih utrlj omenjeni poborniki. In z njih težnjami v pogledu literarnih del in gledališkega izraza bi se moral pobližje seznaniti tudi mariborski Dramski studio, ako noče deliti usode slučajnih predmetnih odrov, usode, ki si je pač ne želi niti sam, niti mu je ne želi naše umetniško občinstvo. —lj.

...so dosegli največje ameriško letalo »China Clipper«. Gradnjo je osebnost vodil slavn Lindbergh. Zaradi tega pravijo Američani letalu »Lindberghove sanje«. Letalo ima stroje s 3200 KS. Preleti lahko 6500 km ne da bi mu bilo potrebno nadomestiti porabljene gorilne snovi. Posadka šteje le 5 mož, za potnike je pa na razpolago v letalu 39 sedežev. Lindbergh namerava s tem orjaškim letalom poleteti čez Tihi ocean na Kitajsko

16

— Saj si rekel, da jih tu ni! se je zdrznil gospod Knežević.

— Rekel sem, to je res! Toda, gospod moj, kako naj vem jaz, kaj je kje in česa ni?! To ve danes samo gospod Bog — in še ta menda ne več v teh časih.

Nato so zopet vsi obmolknili. Sele sedaj je Jens opazil mater, ki je ležala v čolnu kakor mrlič. Nenadoma ga je presunila strašna misel.

— Mamica! je zadržel in taka bolestna groza ga je spreletela, da je bil kakor odrevenel.

— Nič se ne boj, Ivan! je prisedel k njemu gospod Knežević in ga z roko, ki je bila še vroča od svežih žuljev, pobožal po laseh in po licih. — Mamici ni nič hudega. Samo utrujena je in nekoliko preplašena, pa je zaspala.

Gospod Knežević je znal govoriti s takim toplim, prepričevalnim mirom, da mu je Jens takoj verjel in zaupal. Zdelo se mu je kakor pri očetu, ko se je smel stisniti k njemu.

Gospod Knežević suhljat, vitek človek, neverjetno odločen in čudovito miren hkratu. Česar se je lotil, od tega ni nikdar odjenjal. Njegov obraz je bil poln brazgotin, ki so v bledorožnati nabrekliosti pričale o njegovih junaštvih in bojih.

— Ali se bomo dolgo vozili? je skrbelo Jensa.

Knežević je odkimal. Prav kmalu bo konec strahu in nevarnosti. Sicer pa je morje zdaj mirno in je taka vožnja vendar prijetna, ali ne?

— Ko pa ni Nataše —

Kakšen junak pa je tale Podumjinov mladi sin, da govori tako čmerikavo?! Malo dete bi jemal s seboj na morje, v čoln, v nevarnost —

— Pa ste pravkar rekli, gospod Knežević, da ni nič več nevarno?

Seveda, zdaj res ni, prej pa je bilo. In sploh to ne gre. Nataša je potrebna miru in skrbnega negovanja, ki ga ji na takem potu ni mogoče privoščiti.

In s strastjo in srdom je govoril Knežević Jenu, naj se zaveda, da zdaj beži iz svoje lastne domovine, kjer so ljudje pobesneli in ne bi prizanesli njegovi nežni mladosti, kakor niso prizanesli junaštvu njegovega očeta.

— Danes tega še ne razumeš — (Jensu se zdi, kakor da še vedno sliši ta trpki glas) — toda vedeti moraš, da boš mogel razumeti vsaj takrat, ko pride čas — se je zamolklo lomil Kneževićev glas. — Nocoj bežiš iz domovine, kakor sem ti že dejal. Tudi naši so morali zapustiti Srbijo, a naše so pregnali tuji, sovražniki, iz Rusije pa vas preganja lastna kri —

Jens je poslušal kakor omamljen. Kaj se godi in kaj mu pravi ta človek?

Oh, vse je bilo za nevedno glavo malega dečka tedaj prav tako nepojmljivo kakor se je pozneje Jenu z nasilno, krvoločno jasnostjo razgalilo v vsej trpki resničnosti...

Srečno so prestali vse čudovite blodnje in nevarnosti, ki jih ne manjka na begunski poti. Jens je videl tuje kraje, je srečeval tuje ljudi in živel kakor drevesce, ki ga neusmiljena roka izruje iz plodne domače zemlje.

Ko so se končno nastanili v Beogradu, je Katja Nikolajevna zapadla v tolikšno žalost, da ji ni bilo več pomoči. Po cele dni je presedela doma in šivala obleke za — Natašo. Gospod Knežević, inženjer po poklicu, je poskusil vse, kar je mogel, da bi ponovno dobil stike z Rusijo in poizvedel, kakšna usoda je doletela Podumjinovo hčerko, toda vsi poskusi so ostali brezuspešni. Svet je bil proti vzhodu kakor zagrajen z neprodinim zidom.

To so bili za Jensa strašni, mrki dnevi, ko je vse vpilo in se upiralo v njem. Zdal je že začel slutiti, kaj pomeni biti brez domovine in kaj se je zgodilo tiste dni, ko mu je gospod Knežević tako zagonetno govoril na begu.

Mati je jokala, toda njena žalost je bila hkratu tako tiha in zadržana, da bi je človek skoraj ne opazil. Le z bolestnimi pogledi je Kneževića prosila pomoči.

Ko so bile vse prošnje zaman, se je kakor nema zagrebla vase in gospod Knežević je iz dneva v dan bolj zaskrbljeno motril njeno početje. Vso dolgo zimo je ni bilo mogoče pregovoriti, da bi odšla kdaj iz stanovanja in si dovolila vsaj kako neznatno razvedrilo. Včasih je Jensa nenadoma burno objela in mu začela peti otožne ruske pesmi. Sredi petja pa se je nenadoma prestrašila.

Jens je trepetaje gledal mater in jo po otroško skušal tolažiti, toda preproste otroške besede niso našle poti v to do smrti razboljeno dušo. Ko pa je pomlad dahnila prvo zelenje in cvetje na trate in loze, so nekega jutra zaman čakali, kdaj bo Katja Nikolajevna vstala. Še isto popoldne je potem Jens klečal ob mrtvaškem odru svoje nesrečne matere, a gospod Knežević ga je božal in mu otiral solze:

— Ne boj, se moj mali, doslej sem ti bil le prijatelj in varuh, odslej ti bom oče in mati!